VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ HAI
29.12.2025 (10.11 Ất Tỵ)
Số 156 (4290)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

ĐẠI HỘI THI ĐUA YÊU NƯỚC TOÀN QUỐC LẦN THỨ XI:

Phát huy truyền thống yêu nước, khơi dậy khát vọng cống hiến

[3]

HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC NĂM 2025, NHIỆM KỲ 2021-2025 VÀ TRIỂN KHAI NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM NĂM 2026:

Văn hóa vẫn là sức mạnh nội sinh trong kỷ nguyên mới

[8+9]

Thủ tướng Phạm Minh Chính; Phó Thủ tướng Mai Văn Chính; Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và các đại biểu tham quan triển lãm sách báo, tạp chí tại Hội nghị — Ảnh: TR.HUẤN

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Ranh giới giữa "rèn nề nếp" và áp đặt

● THÙY TRANG

Câu chuyện xảy ra tại Trường THCS Trần Văn Đang (TP.HCM) mới đây nhanh chóng được dư luận quan tâm và bàn luận. Có người cho rằng, giáo viên quá cứng rắn, cách làm chưa phù hợp, nhưng cũng có ý kiến đồng tình vì đó là sự nỗ lực rèn nề nếp cho học sinh.

Một giáo viên chủ nhiệm yêu cầu học sinh lớp 8 phải đi ngủ lúc 21h, dậy từ 5h sáng; giao lớp trưởng điểm danh mỗi ngày qua nhóm chat; phạt tiền học sinh vi phạm nội quy, **(Xem tiếp trang 2)**

Bộ VHTTDL yêu cầu các đơn vị tập trung hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ cải cách TTHC [2]

Bộ sách nào được chọn là bộ sách giáo khoa dùng chung? [4]

Bóng đá trẻ không thể là "vùng trũng" của kỷ cương [15]

Bộ VHTTDL yêu cầu các đơn vị tập trung hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ cải cách TTHC

Bộ VHTTDL vừa có văn bản số 7071/BVHTTDL-VP gửi thủ trưởng các đơn vị tham mưu quản lý nhà nước thuộc Bộ; Giám đốc Trung tâm Chuyển đổi số VHTTDL về việc tập trung hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ cải cách thủ tục hành chính (TTHC).

Theo đó, Bộ VHTTDL yêu cầu thủ trưởng các đơn vị tập trung chỉ đạo, hoàn thành một số nhiệm vụ cụ thể như sau: Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị khẩn trương rà soát để bãi bỏ ngay các điều kiện kinh doanh đối với những ngành, nghề đã được đưa ra khỏi danh mục ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện theo quy định của Luật Đầu tư; Tập trung, nghiêm túc triển khai các nhiệm vụ được giao về thực hiện cấu trúc lại quy trình TTHC, cung cấp dịch vụ công trực tuyến trên Cổng Dịch vụ công quốc gia theo đúng mục tiêu, yêu cầu và lộ trình tại Kế hoạch số 3137/KH-BVHTTDL của Bộ VHTTDL triển khai Kế hoạch số 02-KH/BCĐTW của Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

Khẩn trương rà soát, sửa đổi các quy định không phù hợp với việc thực hiện TTHC không phụ thuộc vào địa giới hành chính và triển khai dịch vụ công trực tuyến toàn trình như: Yêu cầu phải nộp hồ sơ gốc; yêu cầu nộp hồ sơ thủ tục hành chính tại nơi cư trú hoặc nơi đóng trụ sở hoặc nơi cấp kết quả giải quyết thủ tục hành chính lần đầu; yêu cầu phải có mặt tại nơi giải quyết để ký nhận kết quả,... hoàn thành trước ngày 31.12.2025. Hoàn thành việc công bố, công khai đầy đủ các thủ tục hành chính nội bộ giữa các cơ quan hành chính nhà nước trên Cơ sở dữ liệu quốc gia về thủ tục hành chính và thực hiện rà soát, cắt giảm, đơn giản hóa, phù hợp với việc thực hiện tinh gọn, sắp xếp bộ máy, đồng thời bảo đảm thông suốt, hiệu quả, hoàn thành trước ngày 31.12.2025.

Cục trưởng các Cục: Di sản văn hóa, Bản quyền tác giả chủ động bám sát, tích cực phối hợp với Trung tâm Chuyển đổi số VHTTDL, doanh nghiệp đồng hành trong việc xây dựng triển khai và vận hành các cơ sở dữ liệu chuyên ngành được giao tại Nghị quyết số 214/NQ-CP và Kế hoạch số 4084/KH-BVHTTDL . Tham mưu giải pháp hiệu quả để giải quyết các vướng mắc, khó khăn nhằm từng bước tháo gỡ và phấn đấu hoàn thành trong thời gian sớm nhất có thể đối với các cơ sở dữ liệu chuyên ngành được giao...

Đây là nhiệm vụ rất quan trọng, có tính cấp bách, cần khẩn trương tập trung triển khai và hoàn thành. Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị chịu trách nhiệm trước Bộ trưởng về tiến độ và kết quả thực hiện các nhiệm vụ nêu trên, làm căn cứ đánh giá, kiểm điểm và xếp loại chất lượng tập thể, cá nhân theo Quyết định số 366-QĐ/TW về việc kiểm điểm và đánh giá, xếp loại chất lượng đối với tập thể, cá nhân trong hệ thống chính trị.

L.SƠN

Đưa vắc xin phế cầu vào tiêm chủng miễn phí từ đầu năm 2026

Theo kế hoạch của Bộ Y tế, vắc xin phế cầu sẽ được triển khai trong chương trình tiêm chủng mở rộng, tiêm miễn phí cho trẻ, bắt đầu từ quý I.2026. Ông Dương Chí Nam, Phó Cục trưởng Cục Phòng bệnh, Bộ Y tế cho biết: "Việc triển khai đưa vắc xin phế cầu vào chương trình tiêm chủng mở rộng sẽ thực hiện theo lộ trình thận trọng. Giai đoạn đầu, chương trình sẽ được thí điểm tại một số địa bàn và nhóm đối tượng ưu tiên, trên cơ sở đánh giá tình hình dịch tễ, nhu cầu thực tế và khả năng đáp ứng của hệ thống y tế cơ sở".

Vắc xin phế cầu có chi phí cao, nên việc tiếp cận vắc xin này tại Việt Nam vẫn còn hạn chế, chủ yếu thông qua tiêm chủng dịch vụ, khiến nhiều trẻ em ở vùng khó khăn chưa có cơ hội được bảo vệ đầy đủ. Việc đưa vắc xin phế cầu vào chương trình tiêm chủng mở rộng là bước tiến quan trọng, thể hiện cam kết của Nhà nước trong việc bảo vệ sức khỏe trẻ em, đặc biệt là các nhóm nguy cơ cao, góp phần giảm gánh nặng bệnh tật và chi phí y tế cho gia đình và xã hội. Luật Phòng bệnh đã được thông qua sẽ tạo hành lang pháp lý quan trọng cho việc mở rộng danh mục vắc xin trong chương trình tiêm chủng.

Bộ Y tế đã giao Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương phối hợp với các đơn vị liên quan rà soát, đánh giá và đề xuất cụ thể về phạm vi triển khai trong giai đoạn đầu. Trên cơ sở kết quả thí điểm, Bộ Y tế sẽ báo cáo Chính phủ để xem xét mở rộng triển khai trên phạm vi toàn quốc, hướng tới mục tiêu bao phủ rộng rãi và bền vững.

B.N

Ranh giới... *(Tiếp theo trang 1)*

thậm chí có em bị phạt đứng suốt tiết học vì học yếu. Nhà trường đã vào cuộc, thừa nhận sự việc, đình chỉ công tác chủ nhiệm của giáo viên, yêu cầu hoàn trả toàn bộ tiền phạt cho học sinh và rút kinh nghiệm toàn trường. Về mặt xử lý, có thể nói phản ứng của nhà trường là kịp thời và cần thiết. Nhưng điều đáng bàn hơn nằm ở phía sau câu chuyện: Thầy cô nên và có thể "làm căng" đến mức nào để học sinh tiến bộ?

Không khó để nhận ra, nếu nghe từ phía giáo viên, động cơ ban đầu không hẳn là tiêu cực. Hiệu trưởng nhà trường cho biết thầy giáo xuất phát từ mong muốn rèn nề nếp, giúp học sinh giữ gìn sức khỏe và học tập hiệu quả hơn. Đó là điều mà nhiều giáo viên, nhất là giáo viên chủ nhiệm, từng trăn trở. Làm sao quản được một tập thể học sinh đang ở lứa tuổi dậy thì, nhiều xao động, dễ sao nhãng? Tuy nhiên, mong muốn tốt không đồng nghĩa với cách làm đúng. Việc buộc học sinh dậy từ 5h sáng, phạt tiền khi vi phạm, hay phạt đứng suốt tiết học vượt ra ngoài thẩm quyền sư phạm và chạm đến ranh giới của sự áp đặt. Kỷ luật học đường, nếu không được đặt trong khuôn khổ pháp lý, tâm lý lứa tuổi và sự đồng thuận của gia đình, rất dễ biến thành phản tác dụng.

Nhưng cũng cần thẳng thắn nhìn nhận, không phải mọi biện pháp kỷ luật nghiêm khắc đều sai. Vấn đề nằm ở cách làm và mức độ. Người viết từng chứng kiến một câu chuyện khác. Khi con của người viết học cấp 3, năm lớp 10 kết quả học tập ở mức khá. Sang lớp 11, học kỳ 1 chỉ còn trung bình khá, học kỳ 2 tụt xuống trung bình, một số môn điểm kém. Không riêng gì con mình mà cả lớp đều có xu hướng đi xuống.

Trong buổi họp phụ huynh, cô giáo chủ nhiệm thẳng thắn phân tích: Lớp 10 còn lạ lẫm nên các em giữ ý, sang lớp 11 quen thân, bắt đầu ham chơi; nếu không chấn chỉnh, lên lớp 12 có thể gần nửa lớp không đủ điều kiện dự thi tốt nghiệp. Cô không áp đặt, mà chia sẻ lo lắng và kêu gọi phụ huynh cùng đồng hành. Từ đó, lớp bước vào giai đoạn siết chặt kỷ luật. Cô giáo tổ chức kiểm tra hằng tuần; những học sinh thiếu ý thức học tập, làm bài đạt kết quả kém sẽ bị phạt 20.000 đồng, nộp vào quỹ lớp chung. Ngược lại, bạn nào tiến bộ, điểm số cao sẽ được tặng tiền để khích lệ... Ngay từ đầu năm học, cô lập nhóm chat chung với phụ huynh và thường xuyên trao đổi, thậm chí "năn nỉ" gia đình cùng nhắc nhở con em học tập nghiêm túc, hạn chế đi trễ, xao nhãng. Cô quy định cứ hai buổi đi trễ bị tính là một buổi vắng và hai buổi vắng học thì mời phụ huynh làm cam kết... Các biện pháp đều được thống nhất công khai trong buổi họp phụ huynh đầu năm lớp 12. Song song với kỷ luật, cô dạy rất sát, rất kỹ, không bỏ rơi học sinh yếu; đồng thời tổ chức các "đôi bạn cùng tiến", kịp thời biểu dương những em biết hỗ trợ bạn mình tiến bộ.

Kết quả, cuối học kỳ 1 lớp 12, thành tích được cải thiện rõ rệt. Phụ huynh vui mừng và tiếp tục đồng thuận duy trì kỷ luật. Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2025, tất cả hơn 40 học sinh trong lớp đều đỗ, nhiều em đạt điểm cao. Khi chia tay, phụ huynh và học sinh đều cảm ơn cô giáo không phải vì cô "dễ", mà vì cô nghiêm nhưng có lý, có tình và có sự đồng hành.

Từ hai câu chuyện ấy, có thể thấy ranh giới rất rõ: Kỷ luật học đường chỉ phát huy tác dụng khi được đặt trên nền tảng tôn trọng học sinh, đúng quy định và có sự đồng thuận của phụ huynh. Giáo viên không thể đơn độc quyết định những biện pháp ảnh hưởng trực tiếp đến sinh hoạt, tâm lý, quyền lợi của học sinh, nhất là bằng hình thức phạt tiền hay kiểm soát đời sống cá nhân ngoài phạm vi nhà trường. Cái khó của người thầy hôm nay là giữ được kỷ cương mà không làm tổn thương, nghiêm khắc nhưng không cực đoan, quản lý nhưng không áp đặt. Và trên hết, mọi nỗ lực "rèn nề nếp" cần được thực hiện trong sự minh bạch, đối thoại và đồng thuận thay vì những mệnh lệnh đơn phương, dù xuất phát từ thiện ý.

Câu chuyện ở Trường THCS Trần Văn Đang vì thế không chỉ là một sự cố cá biệt, mà là lời nhắc nhở, trong giáo dục, đường từ "ý tốt" đến "cách làm đúng" đôi khi rất ngắn nhưng cũng có thể rất xa, nếu thiếu sự cân nhắc và lắng nghe. ■

Dự Đại hội có Tổng Bí thư Tô Lâm; nguyên Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh; Chủ tịch nước Lương Cường; Thủ tướng Phạm Minh Chính, Chủ tịch Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương; nguyên Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng. Về phía Bộ VHTTDL, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng dự Đại hội. Cùng dự có Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy.

"Định vị đúng tọa độ" công tác thi đua - khen thưởng

Phát biểu chỉ đạo tại Đại hội, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, Đại hội là dịp để tôn vinh những bông hoa đẹp nhất trong vườn hoa thi đua yêu nước. Nhiều đồng chí là anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc, điển hình tiên tiến được lựa chọn, tiến cử từ cơ sở. Tổng Bí thư khẳng định, tôn vinh là để lan tỏa, "nhân" những gương sáng thành động lực cho mọi người noi theo; để phong trào thi đua, tinh thần cống hiến được hội tụ và lan tỏa sâu rộng.

Tổng Bí thư đề nghị các cấp, các ngành, các đơn vị địa phương, từng gia đình, mỗi cá nhân hãy làm tốt hơn nữa việc phát hiện, bồi dưỡng, nhân rộng điển hình; tuyên truyền đúng, kể chuyện "người thật, việc thật"; kịp thời động viên những gương tốt, sáng kiến hay, cách làm hiệu quả; đồng thời kiên quyết chống hình thức, chống "chạy" thành tích, "bệnh" thành tích. Tổng Bí thư nêu rõ, phải "định vị đúng tọa độ" công tác thi đua - khen thưởng; lấy chất lượng và hiệu quả làm chuẩn; lấy đóng góp thực tiễn làm căn cứ; hướng về người lao động trực tiếp và cơ sở. Luật Thi đua, Khen thưởng năm 2022 đã nhấn mạnh nguyên tắc công khai, minh bạch, kịp thời. Vì vậy, mọi nơi phải làm cho công tác thi đua và khen thưởng trở thành động lực, niềm tin, công bằng để ai cũng thấy mọi cố gắng, mọi cống hiến đều được ghi nhận, được trân trọng, tôn vinh.

Trong giai đoạn cách mạng mới, thi đua yêu nước phải trở thành một hệ sinh thái năng động để mọi chủ trương đúng đắn được chuyển hóa thành hành động thiết thực. Các nhiệm vụ chính trị được chuyển hóa thành tinh thần trách nhiệm, công việc cụ thể, đích đến rõ ràng để mọi người dân đều thấy mình là chủ thể của phát triển, là người kiến tạo tương lai và thụ hưởng các thành quả của lao động, sáng tạo. Tổng Bí thư đề nghị thi đua bám sát nhiệm vụ chính trị, gắn với mục tiêu cụ thể; lấy kết quả phục vụ nhân dân làm thước đo. Mỗi phong trào phải có việc làm rõ ràng, tiêu chí đo lường được, sản phẩm kiểm chứng được; làm đến đâu chắc đến đó, kết quả rõ ràng. Cấp nào cũng phải coi việc hoàn thành nhiệm vụ và phục vụ nhân dân tốt hơn là trách nhiệm và danh dự.

Thi đua đổi mới sáng tạo, phát triển khoa học công nghệ và chuyển

ĐẠI HỘI THI ĐUA YÊU NƯỚC TOÀN QUỐC LẦN THỨ XI:

Phát huy truyền thống yêu nước, khơi dậy khát vọng cống hiến

● **ĐÌNH TOÁN; ảnh: NHƯ Ý - QUANG PHÚC**

Sau hai ngày làm việc khẩn trương từ ngày 26-27.12 tại Thủ đô Hà Nội, với tinh thần đổi mới, bảo đảm trang trọng, tiết kiệm, hiệu quả, Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ XI với chủ đề "Thi đua đổi mới, sáng tạo, tăng tốc bứt phá đưa đất nước vào kỷ nguyên phát triển hùng cường, văn minh, thịnh vượng" đã diễn ra thành công tốt đẹp.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại Đại hội

Tổng Bí thư Tô Lâm trao danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân cho các tập thể

Chương trình nghệ thuật tại Đại hội

đổi số. Thi đua phải hướng vào nâng năng suất, nâng chất lượng quản trị, phát triển kinh tế số, xã hội số, chính phủ số. Thực hiện tốt các Nghị quyết Trung ương mới ban hành trong năm 2025 sẽ là "nguồn tài nguyên và cảm hứng" vô tận để chúng ta gặt hái những thành tích trong thi đua yêu nước. Thi đua xây dựng nền hành chính chuyên nghiệp, liêm chính, hiện đại; đề cao kỷ luật, kỷ cương và trách nhiệm nêu gương; cải cách thủ tục hành chính, nâng chất lượng phục vụ, giảm chi phí tuân thủ; khắc phục né tránh, đùn đẩy; "nói đi đôi với làm". Mỗi cơ quan phải coi thời gian, chi phí và sự thuận tiện của người dân, doanh nghiệp là thước đo của chất lượng công vụ.

Thi đua phát triển văn hóa, giáo dục, y tế và an sinh xã hội; nâng cao chất lượng cuộc sống; xây dựng con người Việt Nam thời kỳ mới; phải làm cho xã hội nhân văn hơn, nghĩa tình hơn; chăm lo tốt hơn người có công và người yếu thế. Mỗi địa phương, mỗi ngành, cơ quan, đơn vị phải có phong trào cụ thể về trường học an toàn - chất lượng, bệnh viện thân thiện - hiệu quả, cộng đồng kỷ cương, nhân ái. Thi đua phát triển kinh tế tư nhân lành mạnh, hiệu quả; nâng cao chất lượng doanh nghiệp và năng lực cạnh tranh quốc gia; trong doanh nghiệp gắn với đổi mới công nghệ, quản trị hiện đại, trách nhiệm xã hội; tạo việc làm, bảo đảm phúc lợi cho người lao động; xây dựng văn hóa kinh doanh liêm chính. Tổng Bí thư cho rằng, tổ chức thi đua yêu nước để làm cho mỗi cá nhân, mỗi tập thể, tất cả mọi người sống tốt lên, sống đẹp hơn, nghĩa tình hơn, nhân văn hơn vì "người với người sống để yêu nhau". Để phong trào thi đua trở thành dòng chảy nhân văn nuôi dưỡng niềm tin, nhân lên tình thương, tạo dựng cuộc sống không chỉ đủ đầy hơn mà còn ấm áp hơn, đẹp trong tâm hồn và đẹp trong cách cư xử, hành xử vì mọi người.

Tổng Bí thư chỉ rõ phải đổi mới công tác thi đua - khen thưởng theo hướng thực chất, công khai, minh bạch, kịp thời. Luật Thi đua, Khen thưởng năm 2022 là cơ sở quan trọng để chuẩn hóa tiêu chí, quy trình, bảo đảm khen thưởng công bằng. Chỉ thị số 39 ngày 15.10.2024 của Thủ tướng Chính phủ yêu cầu đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước và tổ chức thi đua thiết thực, hiệu quả. Khen thưởng phải đúng người, đúng việc, đúng thời điểm; ưu tiên cơ sở, người lao động trực tiếp; kiên quyết chống hình thức.

Thi đua tạo động lực phát triển

Nhấn mạnh phong trào thi đua yêu nước chỉ bền vững khi được tổ chức tốt, giám sát tốt và lan tỏa tốt, Tổng Bí thư yêu cầu cấp ủy, chính quyền các cấp quán triệt tư tưởng thi đua yêu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh; đổi mới cách phát động và đánh giá; tăng cường kiểm tra, chấn chỉnh; tạo môi trường để người tốt, việc tốt được ghi nhận kịp thời. Các cơ quan báo chí, truyền thông tăng cường tuyên truyền, làm nổi bật giá trị của phong trào thi đua; góp phần khơi dậy lòng yêu nước, tự hào dân tộc, khát vọng cống hiến; tạo động lực cho phát triển trong những năm tiếp theo.

Nhân dịp này, Tổng Bí thư mong muốn các điển hình tiên tiến được tôn vinh tiếp tục giữ vững ngọn lửa nhiệt huyết, tiếp tục là hạt nhân lan tỏa. Mỗi chúng ta hãy đặt cho mình một mục tiêu thi đua: Học tốt hơn, làm việc tốt hơn, kỷ luật hơn, sáng tạo hơn, nhiệt tình hơn, trách nhiệm hơn... Khi mỗi người tốt lên, mỗi tổ chức mạnh lên, cả đất nước, dân tộc sẽ tiến lên.

Phát biểu tại Đại hội, Thủ tướng Phạm Minh Chính, Chủ tịch Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương nhấn mạnh, những kết quả tích cực từ các phong trào thi đua thời gian qua đã khẳng định, thi đua đã thấm sâu trong mọi người, mọi nhà, mọi ngành, mọi lĩnh vực, tạo động lực, truyền cảm hứng, lan tỏa niềm tin, khích lệ, động viên toàn dân tộc tích cực lao động, thi đua sáng tạo và cống hiến. Thay mặt Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương, Thủ tướng đã phát động phong trào thi đua yêu nước giai đoạn 2026-2030 với chủ đề "Thi đua đổi mới, sáng tạo, tăng tốc, bứt phá đưa đất nước vào kỷ nguyên phát triển giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc" với một mục tiêu xuyên suốt, ba đột phá và năm trọng tâm. Một mục tiêu xuyên suốt là vì nền độc lập, tự do của Tổ quốc; vì sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước; vì cuộc sống ấm no, hạnh phúc của nhân dân.

Ba đột phá trong thi đua được Thủ tướng chỉ ra gồm thi đua thực chất. Thi đua phải gắn với tiêu chí "3 thật" - "người thật - việc thật - hiệu quả thật". Sự hài lòng và sự hưởng ứng của người dân chính là thước đo giá trị của phong trào thi đua; khắc phục triệt để căn bệnh "hình thức - qua loa - đại khái - kém hiệu quả - nói nhiều, làm ít - nói không đi đôi với làm" trong phong trào thi đua. Thi đua tích cực. Thi đua phải thực hiện theo quy trình "Công khai tiêu chí - Minh bạch kết quả - Thực chất tôn vinh". Khen thưởng phải đúng người, đúng việc, đúng thành tích, đúng thời điểm; để "thi đua là gieo trồng, khen thưởng là thu hoạch": Gieo trồng thì phải đúng, trúng, kịp thời, phù hợp, thu hoạch thì phải nhanh, gọn, hiệu quả, lan tỏa, đúng tầm. Không để thi đua, khen thưởng trở thành "vỏ bọc" của tiêu cực; không để "bệnh thành tích" "trú ẩn" trong thi đua.

Thi đua lan tỏa, thực hiện chuyển đổi trạng thái từ "bị động" sang "chủ động" phát hiện, xây dựng, lan tỏa, tôn vinh các điển hình tiên tiến, mô hình hay, cách làm hiệu quả, gương người tốt, việc tốt trong toàn xã hội; "lấy tích cực đẩy lùi tiêu cực", "lấy cái đẹp dẹp cái xấu"; biến "sáng kiến và kinh nghiệm là của quý chung cho cả dân tộc" như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn". Đặc biệt, một trong năm trọng tâm được Thủ tướng xác định là thi đua phát triển văn hóa là nền tảng tinh thần, sức mạnh nội sinh, động lực to lớn cho sự phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững; xây dựng nền giáo dục quốc dân hiện đại, công bằng, hội nhập, ngang tầm khu vực và thế giới. Thi đua bảo đảm công bằng, tiến bộ xã hội; không hy sinh an sinh xã hội, môi trường để chạy theo tăng trưởng đơn thuần.

Tại Đại hội, Tổng Bí thư Tô Lâm và Chủ tịch nước Lương Cường đã trao các danh hiệu Anh hùng lao động, danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân tặng 17 tập thể, cá nhân đã có nhiều thành tích xuất sắc trong phong trào Thi đua yêu nước thời gian qua. ■

Bộ sách nào được chọn là bộ sách giáo khoa dùng chung?

L.VÂN - T.SƯƠNG

Bộ GD&ĐT vừa ban hành Quyết định số 3588/QĐ-BGDĐT về bộ sách giáo khoa (SGK) giáo dục phổ thông sử dụng thống nhất toàn quốc. Theo đó, bộ SGK "Kết nối tri thức với cuộc sống" của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam đã được lựa chọn là bộ SGK giáo dục phổ thông sử dụng thống nhất toàn quốc từ năm học 2026-2027.

Việc ban hành quyết định triển khai một bộ SGK thống nhất toàn quốc nhằm thực hiện Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22.8.2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo và Nghị quyết số 281/NQ-CP ngày 15.9.2025 ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 71-NQ/TW.

Cụ thể, theo Nghị quyết số 71-NQ/TW và Nghị quyết số 281/NQ-CP, từ năm học 2026-2027, Việt Nam sẽ sử dụng một bộ SGK thống nhất trên phạm vi toàn quốc, đến năm 2030 hoàn thành việc cung cấp miễn phí SGK cho tất cả học sinh. Đây là định hướng chiến lược nhằm chuẩn hóa nội dung giáo dục phổ thông, bảo đảm công bằng trong tiếp cận tri thức và tạo nền tảng cho chuyển đổi số, xây dựng hệ sinh thái học liệu quốc gia. Việc quyết định sử dụng một bộ SGK thống nhất sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về học liệu, giảm gánh nặng chi phí SGK cho người dân, tạo sự công bằng giáo dục, hỗ trợ giáo viên, học sinh tiếp cận nội dung học tập nhất quán, liên thông từ lớp 1 đến lớp 12. Đồng thời, đây là cơ sở quan trọng để Nhà nước chủ động chỉnh lý, số hóa SGK, phát triển kho học liệu số mở và lộ trình miễn phí SGK cho học sinh theo mục tiêu đặt ra.

Việc lựa chọn một bộ SGK thống nhất toàn quốc phải bảo đảm các nguyên tắc: Đáp ứng yêu cầu Chương trình GDPT 2018; bảo đảm tính khoa học, sư phạm, pháp lý; có tính kế thừa; giảm gánh nặng đổi mới; tiết kiệm ngân sách; hạn chế tác động đến giáo viên, học sinh và xã hội theo tinh thần Nghị quyết 71-NQ/TW và Nghị quyết 281/NQ-CP.

Trên cơ sở nghiên cứu các bộ SGK hiện hành và đối chiếu với các tiêu chí lựa chọn, Bộ GD&ĐT xác định: Bộ SGK Kết nối tri thức với cuộc sống đáp ứng đầy đủ và nổi trội hơn cả, cụ thể như sau: Bảo đảm đầy đủ, đồng bộ tất cả các môn học, hoạt động giáo dục ở cả ba cấp học; chất lượng khoa học, sư phạm được khẳng định qua thực tiễn, được sử dụng rộng rãi tại tất cả 34 tỉnh, thành, với quy mô học sinh lớn nhất trong các bộ SGK hiện hành; tính ổn định, khả năng chỉnh lý và mức độ sẵn sàng cao nhất (Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam có đủ năng lực kỹ thuật, kho vận, phân phối, đảm bảo cung ứng trên phạm vi toàn quốc); hạn chế tối đa tác động đến giáo viên, học sinh, phụ huynh do đây là bộ sách đang được sử dụng ổn định và phổ biến nhất, giáo viên quen thuộc phương pháp, câu trúc bài học. Việc sử dụng một bộ SGK thống nhất trên toàn quốc sẽ giúp giảm sự phân mảnh về học liệu, tạo điều kiện cho công tác dạy học được thực hiện thuận lợi.

Giáo viên sẽ được tiếp cận nội dung chương trình theo cùng một thiết kế sư phạm, thống nhất về cấu trúc bài học, thuật ngữ, chuẩn kiến thức, kỹ năng, từ đó giảm áp lực lựa chọn tài liệu, tránh tình trạng chênh lệch trong cách tiếp cận bài học giữa các địa phương. Việc tập huấn, bồi dưỡng giáo viên được thực hiện đồng bộ, tiết kiệm chi phí, hiệu quả hơn nhờ nội dung tập trung vào một bộ SGK duy nhất. Ngoài ra, giáo viên có điều kiện đầu tư nhiều thời gian cho đổi mới phương pháp, ứng dụng công nghệ, tổ chức kiểm tra đánh giá và phát triển học liệu đi kèm.

Đối với học sinh, một bộ SGK thống nhất sẽ góp phần bảo đảm học sinh các vùng miền tiếp cận tri thức bình đẳng, hạn chế chênh lệch nội dung học tập giữa các địa phương. Học sinh được học theo mạch kiến thức xuyên suốt từ lớp 1 đến lớp 12, tạo nền tảng liên thông, đồng bộ trong phát triển năng lực, giảm rủi ro đứt gãy kiến thức khi chuyển trường giữa năm học, đặc biệt với học sinh vùng khó khăn, con em lao động di cư. Lộ trình tiến tới miễn phí SGK vào năm 2030 đem lại lợi ích trực tiếp cho học sinh và gia đình, giảm chi phí học tập thường xuyên. Khi SGK được số hóa, học sinh có thể tiếp cận kho học liệu mở, bài tập, video, mô phỏng, góp phần nâng cao hứng thú, khả năng tự học và năng lực học tập suốt đời.

Đối với xã hội, việc thống nhất SGK giúp ổn định chính sách học liệu quốc gia, tạo niềm tin, đồng thuận xã hội trong giáo dục phổ thông. Chi phí xã hội cho việc mua, thay mới sách hằng năm được giảm đáng kể; người dân, đặc biệt ở vùng khó, được hưởng lợi từ chính sách hỗ trợ và miễn phí SGK. Các địa phương thuận lợi hơn trong phân bổ ngân sách, tổ chức đấu thầu – cung ứng sách, giảm áp lực truyền thông và hướng dẫn triển khai.

Việc thống nhất SGK cũng là nền tảng thúc đẩy chuyển đổi số học liệu, phát triển thư viện số và kho tài nguyên mở, phù hợp xu thế quốc tế và chiến lược chuyển đổi số quốc gia. Bộ GD&ĐT khẳng định sẽ phối hợp chặt chẽ với các địa phương, cơ sở giáo dục, đội ngũ giáo viên và toàn xã hội để triển khai hiệu quả bộ SGK thống nhất toàn quốc. Bộ GD&ĐT sẽ tiếp tục lắng nghe, tiếp thu ý kiến của nhân dân, chuyên gia, nhà giáo để không ngừng hoàn thiện học liệu, nâng cao chất lượng dạy, học, góp phần thực hiện thành công đột phá phát triển giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết 71-NQ/TW.■

Bộ sách giáo khoa "Kết nối tri thức với cuộc sống" Ảnh: B.LÂM

Sẽ xử lý nghiêm các hành vi phạm pháp trong lĩnh vực du lịch dịp Tết Bính Ngọ 2026

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam (Bộ VHTTDL) vừa có văn bản gửi Sở Du lịch, Sở VHTTDL các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Để chuẩn bị cho kỳ nghỉ lễ Tết Dương lịch 2026 và Tết Nguyên đán Bính Ngọ, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam đề nghị các cơ quan quản lý địa phương triển khai mạnh các biện pháp bảo đảm an ninh, an toàn cho khách du lịch; phối hợp với các cơ quan chức năng kiểm tra, kiểm soát, phát hiện, ngăn chặn và xử lý kiên quyết, kịp thời các hành vi vi phạm pháp luật ảnh hưởng đến hoạt động du lịch (trộm cắp, lừa đảo, đeo bám, gây phiền hà cho du khách, không niêm yết công khai giá, không bán đúng giá niêm yết…). Theo đó, Sở Du lịch, Sở VHTTDL các tỉnh, thành phố được yêu cầu chỉ đạo Ban quản lý các khu, điểm du lịch, các cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch trên địa bàn chủ động xây dựng kế hoạch, phương án phục vụ khách du lịch trong dịp Tết 2026; bố trí đủ lực lượng, thực phẩm, hàng hóa và điều kiện cần thiết để phục vụ du khách; thực hiện nghiêm túc các biện pháp phòng, chống dịch bệnh. Bên cạnh đó, đảm bảo các biện pháp phòng, chống cháy nổ, vệ sinh an toàn thực phẩm; bố trí nhân viên hướng dẫn, hỗ trợ khách du lịch, kịp thời giải đáp các kiến nghị, phản ánh của người dân, doanh nghiệp và du khách; đảm bảo an toàn sức khoẻ, tính mạng và tài sản của khách du lịch, giữ gìn vệ sinh môi trường, thu gom rác thải, chất thải kịp thời.

Đặc biệt, lãnh đạo ngành yêu cầu các điểm đến, khu du lịch, doanh nghiệp nghiêm túc chấp hành các quy định về niêm yết giá, công khai giá dịch vụ, tuyệt đối không nâng giá, ép giá, "chặt chém" khách du lịch; chủ động nâng cao chất lượng dịch vụ, thái độ phục vụ khách; thiết lập, công khai thông tin đường dây nóng để tiếp nhận, hỗ trợ du khách; giải quyết kiến nghị, phản ánh của doanh nghiệp, du khách trước, trong và sau hai kỳ nghỉ Tết. Cục này cũng yêu cầu không quảng cáo, hợp tác quảng cáo, giới thiệu các thông tin sai sự thật, thiếu cơ sở khoa học, gây nhầm lẫn, phóng đại về chất lượng, xuất xứ sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ du lịch; chịu trách nhiệm trước pháp luật nếu có hành vi quảng cáo gian dối, vi phạm.

Ngoài ra, Cục này đề nghị các Sở quản lý địa phương chỉ đạo, hướng dẫn, tổ chức các sự kiện văn hóa, lễ hội, nghệ thuật, du lịch đặc sắc, đảm bảo phù hợp với nếp sống văn minh, phong tục, tập quán, truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc chào mừng Xuân Bính Ngọ 2026, thu hút khách du lịch, quảng bá hình ảnh, thương hiệu và sản phẩm, dịch vụ du lịch của địa phương và đất nước. Tăng cường công tác quản lý Nhà nước, quản lý điểm đến; thường xuyên tổ chức kiểm tra, kiểm soát chất lượng kinh doanh dịch vụ du lịch tại các cơ sở lưu trú du lịch, khu, điểm du lịch, nhà hàng, cơ sở vui chơi giải trí, kinh doanh vận chuyển khách, hoạt động hướng dẫn viên; xử lý nghiêm các hành vi vi phạm.

B.H

BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ KHU DI TÍCH BẠCH ĐẰNG GIANG:

Thực hiện thành công nguyên tắc "ba không"

● **Bài, ảnh: HÀ AN**

Từ trung tâm TP Hải Phòng, chỉ mất hơn 30 phút di chuyển bằng ô tô, khu di tích Bạch Đằng Giang (phường Bạch Đằng) hiện ra giữa không gian sông nước giao hòa, núi non trùng điệp. Mỗi lần nhắc đến Bạch Đằng, trong lòng mỗi người dân đất Việt lại dâng lên niềm tự hào sâu sắc về truyền thống chống ngoại xâm bất khuất của cha ông.

Ba bãi cọc Yên Giang, Đồng Vạn Muối và Đồng Má Ngựa thuộc khu di tích lịch sử chiến thắng Bạch Đằng là những phát hiện khảo cổ học có giá trị đặc biệt quan trọng. Các bãi cọc này phản ánh rõ quy mô, cấu trúc và không gian chiến dịch Bạch Đằng, trải rộng trên địa bàn Quảng Yên xưa, dọc theo các dòng sông Chanh, sông Rút, sông Kênh và sông Bạch Đằng.

Các cọc gỗ Cao Quỳ được bảo tồn ngay tại chỗ trong môi trường cạn

Những cứ liệu khảo cổ đặc biệt quý giá

Những cọc gỗ Bạch Đằng đầu tiên được phát hiện từ năm 1953, trong quá trình người dân đào đất, đắp đê. Do điều kiện nhận thức và bảo quản thời điểm đó còn hạn chế, nhiều cọc đã bị nhổ lên để sử dụng trong sinh hoạt, một số được đưa về các bảo tàng trưng bày. Bãi cọc Cao Quỳ được phát hiện muộn hơn. Chị Nguyễn Thị Phương, thuyết minh viên tại bãi cọc Cao Quỳ, cho biết: Tháng 10.2019, trong lúc lao động sản xuất, người dân địa phương bất ngờ phát hiện hai khối gỗ lớn nằm ở độ sâu khoảng 1m. Thông tin nhanh chóng được báo cáo và lãnh đạo TP Hải Phòng đã lên kế hoạch khoanh vùng bảo tồn, đồng thời đề nghị các cơ quan có thẩm quyền nghiên cứu, khai quật.

Ngay sau khi phát lộ bãi cọc Cao Quỳ, TP Hải Phòng đã chỉ đạo các cấp, ngành và địa phương phối hợp với các nhà khoa học tiến hành nghiên cứu, bảo tồn. Song song với đó, UBND thành phố triển khai dự án xây dựng tuyến đường vào và Khu bảo tồn bãi cọc Cao Quỳ tại phường Lưu Kiếm, từng bước hình thành điểm tham quan phục vụ giáo dục truyền thống yêu nước, bồi đắp lòng tự hào dân tộc cho các thế hệ hôm nay và mai sau. "Ngày 22.11.2019, sau khi được Bộ VHTTDL cho phép, đoàn khảo cổ của Viện Khảo cổ học phối hợp với Bảo tàng Hải Phòng và địa phương tiến hành khai quật. Ba hố khai quật được mở với tổng diện tích 1.098m², thực hiện từ ngày 27.11 đến 19.12.2019. Kết quả đã phát hiện một trận địa cọc lớn với 73 cọc gỗ, 2 cột gỗ, 21 hố cọc và hố đất đen", chị Phương cho biết.

Theo chị Phương, khi xuất lộ, nhiều cọc gỗ đã bị gãy, tạo thành các khe nứt, rãnh vỡ. Phần chân cọc được vót phẳng, để lại dấu tích chế tác rõ ràng. Đường kính cọc rất đa dạng, từ loại nhỏ 14-18cm, loại trung bình 28-32cm, đến những cọc lớn có đường kính lên tới 60cm, dài hơn 3m. Bên cạnh đó còn phát hiện nhiều mảnh gỗ có dấu vết chế tác, mảnh than cháy và các hiện vật gốm thuộc thời Trần, thời Nguyễn. Bãi cọc Cao Quỳ nằm ở đầu một lạch thoát triều lớn, nối liền sông Giá với sông Đá Bạc, nơi đoàn thuyền chiến của quân Nguyên Mông khi rút chạy buộc phải đi qua. Kết hợp với tư liệu khảo sát điền dã trong dân gian cho thấy, trận Bạch Đằng năm 1288 diễn ra trên một không gian chiến trường rộng lớn, trải dài suốt dòng sông Bạch Đằng, trong đó trung tâm là vùng Tràng Kênh.

Tại vùng thượng lưu sông Bạch Đằng (nay thuộc các phường Lưu Kiếm, Bạch Đằng), trên cửa sông Giá và dọc sông Đá Bạc, Trần Hưng Đạo đã cho tướng sĩ cắm cọc giăng kín các cửa lạch triều, cửa nhánh sông nối với sông Bạch Đằng. Những trận địa cọc này có vai trò chặn đường rút lui của quân Nguyên Mông, không cho chúng tiến vào sông Giá để ra sông Bạch Đằng, qua đó bảo vệ an toàn cho lực lượng chủ công của nhà Trần bố trí ở phía Bắc và Đông Bắc huyện Thủy Nguyên (cũ). Đặc biệt, trận địa cọc Cao Quỳ có mối liên hệ mật thiết với chiến thắng Trúc Động - Bạch Đằng ngày 8.4.1288. Bãi cọc đã tạo nên các điểm đánh chặn, nghi binh nhằm tiêu hao sinh lực địch trên đường rút lui, buộc chúng phải theo sông Đá Bạc tiến vào sông Bạch Đằng, rơi vào trận địa mai phục của quân dân ta, mở đường cho trận quyết chiến chiến lược trên sông Bạch Đằng ngày 9.4.1288.

Ngay sau khi phát lộ bãi cọc Cao Quỳ, TP Hải Phòng tiếp tục chỉ đạo nghiên cứu, bảo tồn song song với việc đầu tư xây dựng khu bảo tồn bãi cọc tại phường Lưu Kiếm. Theo thuyết minh viên Nguyễn Thị Phương, đây là một trong số ít địa điểm ở Việt Nam vừa trưng bày vừa bảo quản cọc gỗ ngay tại chỗ. Các cọc gỗ nguyên gốc, có niên đại thế kỷ XIII, được bảo tồn bằng phương pháp ngâm nước tuần hoàn khép kín, xử lý bằng tia UV và hóa chất chuyên dụng để tăng độ bền, hạn chế vi khuẩn, nấm mốc gây hại. Chị Phương cho biết thêm, điểm đặc biệt của bãi cọc Cao Quỳ là kích thước cọc lớn, phần chân cọc phẳng. Các chuyên gia cho rằng đây không phải trận địa chính mà là khu vực ngăn chặn, nghi binh.

Do địa hình là bãi bồi, cọc không cần quá nhọn hay quá dài, mà được chôn bằng phương pháp đào hố, khác với cách bố trí ở Quảng Yên hay Quảng Ninh. Hệ thống mái vòm phía trên có vai trò che nắng, che mưa, hạn chế tác động môi trường; bên ngoài là hệ thống cọc gỗ mô phỏng đúng hình dáng, kích thước, vị trí của các cọc nằm dưới lòng đất.

Gìn giữ hào khí Bạch Đằng cho mai sau

Giữ gìn bãi cọc Cao Quỳ không chỉ là bảo tồn hiện vật, mà còn là gìn giữ hồn thiêng lịch sử dân tộc. Nơi đây không chỉ là minh chứng lịch sử, mà còn kết nối với các điểm di tích trong vùng như khu di tích Bạch Đằng, trở thành địa chỉ đỏ trong giáo dục truyền thống yêu nước, truyền cảm hứng cho các thế hệ trẻ, để hào khí Bạch Đằng tiếp tục sống động trong đời sống hôm nay.

Du khách đổ về Khu di tích Bạch Đằng Giang

Từ thực tiễn bảo tồn di tích cho thấy, việc đầu tư nhân lực, tài chính tương xứng cho công tác nghiên cứu, khai quật và bảo tồn là yếu tố then chốt trong phát huy giá trị di sản. Bên cạnh sự hỗ trợ của các chuyên gia, tổ chức quốc tế, sự quan tâm, đầu tư bài bản của tỉnh Quảng Ninh và TP Hải Phòng có ý nghĩa quyết định đối với tương lai của di tích. Đáng chú ý, ba bãi cọc Bạch Đằng hiện đã nằm trong quần thể di tích, danh thắng Yên Tử, Vĩnh Nghiêm, Côn Sơn - Kiếp Bạc vừa được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa thế giới, mở ra cơ hội lớn để quảng bá và phát huy giá trị di sản trên trường quốc tế.

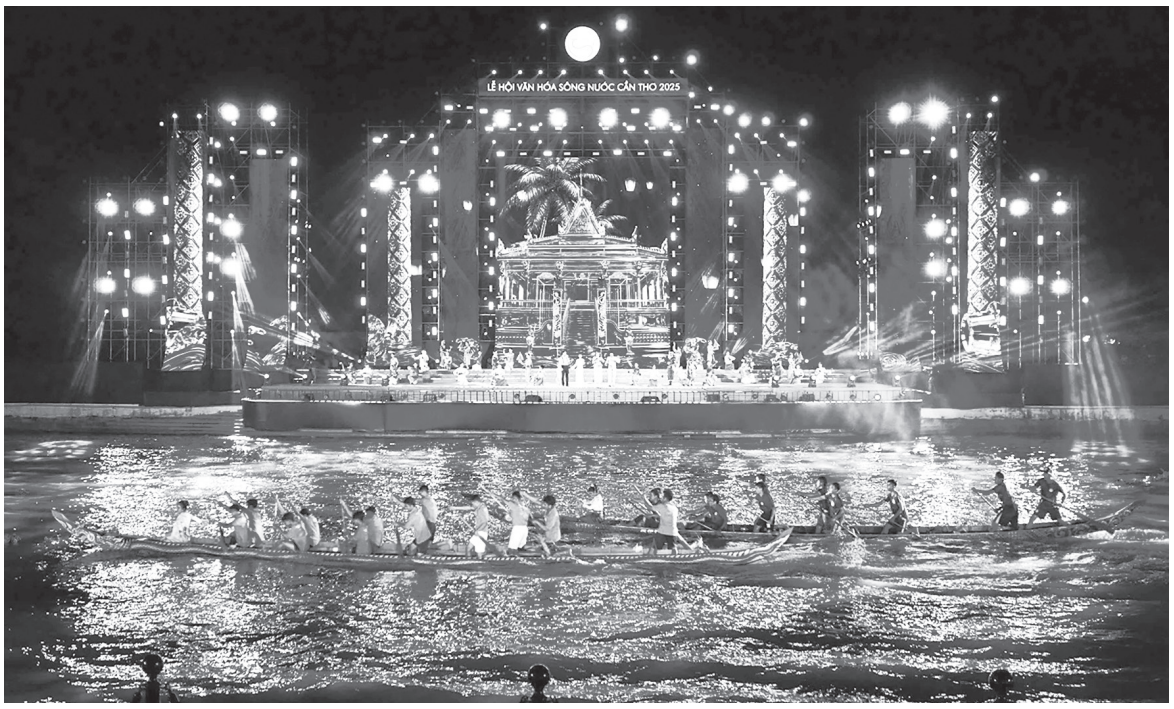
Không chỉ là không gian khảo cổ, khu di tích Bạch Đằng Giang ngày nay đã trở thành "địa chỉ đỏ" giáo dục truyền thống. Từng đoàn học sinh từ Hải Phòng, Hà Nội, Quảng Ninh, Bắc Ninh nối nhau về tham quan, trải nghiệm. Lịch sử không còn khô cứng trong sách vở mà hiện hữu sinh động qua những hàng cọc mô phỏng, qua không gian tưởng niệm trang nghiêm. Chị Trần Thị Mai, cán bộ Bảo tàng TP Hải Phòng, dừng chân bên tấm bia khắc câu thơ "Giang san vượng khí Bạch Đằng thâu", chia sẻ đầy tự hào: "Bạch Đằng Giang là một trong số ít khu du lịch văn hóa thực hiện thành công nguyên tắc ba không: Không thương mại, không thu phí, không rác thải. Nơi đây luôn giữ được sự trang nghiêm, trọn vẹn tinh thần tưởng niệm và giáo dục truyền thống".

Tiếp nối dòng sông lịch sử, các bãi cọc Cao Quỳ và Đầm Thượng được phát hiện trong những năm gần đây tiếp tục bổ sung những cứ liệu khoa học quan trọng, khẳng định vai trò to lớn của quân dân Thủy Nguyên trong đại thắng Nguyên – Mông năm 1288. Ngay sau khi phát lộ, TP Hải Phòng đã kịp thời chỉ đạo bảo vệ, nghiên cứu, từng bước phục dựng, đưa các di tích trở thành điểm đến lịch sử tiêu biểu của thành phố. ■

Đồng bằng sông Cửu Long tất bật đón khách

● **Bài, ảnh: HOÀNG HẢI**

Việc mở rộng không gian địa giới hành chính sau sáp nhập đã tạo điều kiện thuận lợi hơn cho các địa phương vùng Đồng bằng sông Cửu Long chủ động xây dựng sản phẩm du lịch mang dấu ấn đặc trưng riêng, trên cơ sở khai thác tiềm năng, thế mạnh văn hóa bản địa.

Lễ hội văn hóa sông nước Cần Thơ lần đầu tiên được tổ chức nhằm tạo dấu ấn để du lịch bứt phá trong giai đoạn mới

Nhằm quảng bá và tăng tốc thu hút lượng du khách ngay từ dịp đầu năm mới 2026, các địa phương vùng đất "Chín Rồng" đã tổ chức nhiều sự kiện văn hóa - du lịch hấp dẫn du khách thập phương. Tiêu biểu là Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc lần thứ II - năm 2025 mang thông điệp "Sắc hoa ngày mới", diễn ra từ ngày 27.12.2025 đến ngày 4.1.2026 với chuỗi hoạt động phong phú, hứa hẹn sẽ tiếp đón 500.000 lượt du khách.

Cùng khoảng thời gian này, TP Cần Thơ tổ chức Lễ hội văn hóa sông nước lần thứ I với chủ đề "Cần Thơ - Sắc màu sông nước" kéo dài đến ngày 1.1.2026, kỳ vọng thu hút hàng trăm ngàn lượt du khách từ những ngày đầu năm mới. Bà Nguyễn Thị Ngọc Điệp, Phó Chủ tịch UBND TP Cần Thơ nhấn mạnh, sau nhiều năm ấp ủ, Lễ hội văn hóa sông nước Cần Thơ lần đầu tiên được tổ chức nhằm quảng bá nét đặc trưng văn hóa sông nước Cần Thơ đến bạn bè trong và ngoài nước. Năm 2025, Cần Thơ đón hơn 11 triệu lượt khách và doanh thu đạt gần 10.000 tỉ đồng. Qua Lễ hội văn hóa sông nước lần này, Cần Thơ kỳ vọng sự kiện văn hóa - du lịch quy mô sẽ tạo điểm nhấn nổi bật để du lịch bứt phá trong giai đoạn mới.

Trong khí đó, điều đặc biệt của Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc diễn ra đúng vào thời điểm Nghề trồng hoa kiểng Sa Đéc được Bộ VHTTDL đưa vào Danh mục quốc gia về di sản văn hóa phi vật thể. Theo ông Phạm Thành Ngại, Chủ tịch UBND tỉnh Đồng Tháp, Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc năm nay không chỉ là một sự kiện văn hóa - du lịch mà còn khẳng định bước chuyển mình mạnh mẽ của "thủ phủ hoa" lớn nhất miền Tây - làng hoa Sa Đéc với tuổi đời trăm năm vẫn tỏa ngát hương, mời gọi du khách thập phương. Đây cũng là thế mạnh đặc trưng riêng có để địa phương xây dựng sản phẩm du lịch hấp dẫn hơn trong lòng du khách.

Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc lần thứ II hứa hẹn sẽ tiếp đón hàng trăm nghìn lượt du khách

"Càng thêm ý nghĩa hơn khi tri thức dân gian, nghề thủ công truyền thống và nghề trồng hoa - kiểng của tỉnh Đồng Tháp chính thức được Bộ VHTTDL ghi danh vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Đây không chỉ là một danh hiệu, mà là sự tôn vinh những giá trị văn hóa, được bồi đắp qua nhiều thế hệ; là nền tảng để Đồng Tháp bảo tồn di sản, gắn với phát triển du lịch và kinh tế nông nghiệp bền vững trong giai đoạn mới", ông Ngại khẳng định.

Để làng hoa trăm năm tuổi mãi ngát hương trong lòng bạn bè và du khách thập phương, Chủ tịch UBND tỉnh Đồng Tháp mong muốn mỗi nhà vườn, mỗi người dân Sa Đéc chính là một "đại sứ" du lịch, góp phần lan tỏa, gìn giữ và phát huy giá trị di sản văn hóa trăm năm của địa phương.

Phát biểu tại Lễ khai mạc Festival Hoa - Kiểng Sa Đéc, Phó Chủ tịch Quốc hội Lê Minh Hoan đã gợi mở cho địa phương những định hướng để có một ngành kinh tế di sản, sáng tạo. Theo Phó Chủ tịch Quốc hội Lê Minh Hoan, Sa Đéc không chỉ có làng hoa, mà còn có nhiều di sản văn hóa, kiến trúc khác… tất cả đều có thể trở thành kinh tế di sản nếu biết chắt chiu.

"Đồng Tháp còn nhiều di sản khác như: Làng cổ Đông Hòa Hiệp, cù lao Tân Thuận Đông, cù lao Thới Sơn; cũng giống như tô hủ tiếu Mỹ Tho và tô hủ tiếu Sa Đéc nối lại đôi bờ sông Tiền trong không gian Đồng Tháp mới. Tất cả đều là tài nguyên vẫn còn vẹn nguyên và cần chăm chút để không bị xô lệch, để tạo ra việc làm và sinh kế cho cộng đồng. Làm tốt điều đó, Đồng Tháp sẽ khác biệt", Phó Chủ tịch Quốc hội Lê Minh Hoan gợi mở và tin tưởng. ■

Tour trải nghiệm "Hà Nội - Chạm miền ký ức"

Sở Du lịch Hà Nội phối hợp với UBND phường Ba Đình tổ chức chương trình quảng bá điểm du lịch Đảo Ngọc - Trúc Bạch và ra mắt tour trải nghiệm "Hà Nội - Chạm miền ký ức". Đây là chương trình thuộc dự án Tuyến tàu điện số 6, một sản phẩm du lịch đặc thù, trọng điểm nhằm bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa, lịch sử của thủ đô Hà Nội.

Lấy cảm hứng từ hệ thống tàu điện mặt đất (từng là hình ảnh thân thương, gắn bó với đời sống mỗi người dân Hà Nội trong giai đoạn 1901-1991), Tuyến tàu điện số 6 không đơn thuần là phương tiện di chuyển, mà là những chuyến tàu chở đầy ký ức và di sản, là một "bảo tàng đường phố" sống động giữa lòng đô thị. Dự án gồm nhiều toa tàu điện hai tầng được đặt dọc theo những con phố quanh hồ Trúc Bạch, kết nối các di sản tiêu biểu như: Đền Quán Thánh, Chùa Trấn Quốc, Đền Thủy Trung Tiên, làng nghề đúc đồng Ngũ Xã… Mỗi toa tàu mở ra một không gian di sản thu nhỏ, nơi những câu chuyện về đời sống, văn hóa, ẩm thực và tâm hồn người Hà Nội qua các thời kỳ được kể lại một cách sinh động và gần gũi.

Tour trải nghiệm "Hà Nội - Chạm miền ký ức" gồm hành trình 9 điểm dừng di sản, được xây dựng theo định hướng du lịch trải nghiệm - du lịch di sản - du lịch đi bộ, khai thác chiều sâu các giá trị văn hóa, lịch sử, tín ngưỡng, phong tục, tập quán và đời sống cư dân bản địa tại khu vực Đảo Ngọc - Trúc Bạch. Tour đưa du khách bước vào một lộ trình được thiết kế tinh tế, nơi các di tích lịch sử hòa quyện cùng những không gian trải nghiệm bằng đủ đầy 5 giác quan: Nhìn, nghe, chạm, nếm và cảm nhận hương vị Hà Nội.

Tour "Hà Nội - Chạm miền ký ức" không chỉ là một sản phẩm du lịch mới, mà còn là hành trình đưa di sản bước ra đời sống, để du khách có thể chạm vào Hà Nội bằng tất cả các giác quan, từ đó thêm hiểu, thêm yêu mảnh đất nghìn năm văn hiến. Dự án cũng thể hiện nỗ lực của chính quyền địa phương trong việc xây dựng Đảo Ngọc - Trúc Bạch trở thành điểm đến du lịch sáng tạo, nơi bảo tồn di sản song hành cùng phát triển kinh tế, góp phần đưa nơi đây trở thành điểm hẹn hấp dẫn.

Phó Giám đốc Sở Du lịch Hà Nội Trần Trung Hiếu cho biết, tham gia vào chương trình tour, du khách sẽ được cảm nhận và hòa mình vào lộ trình tại các không gian, hoạt động đặc sắc, mới lạ thông qua 9 điểm chạm văn hóa xung quanh hồ Trúc Bạch, một sản phẩm du lịch hoài niệm hứa hẹn sẽ vô cùng hấp dẫn và nhiều cảm xúc; đây cũng là một trong các xu hướng lớn của du lịch toàn cầu, lấy trải nghiệm làm trung tâm, gắn với những hành trình được tái hiện lại một chuyến đi đưa du khách (cả trong nước và quốc tế, đặc biệt là gia tăng sự quan tâm, khao khát của giới trẻ), trở về với ký ức tuổi thơ, với ký ức di sản đô thị.

Toa tàu điện chứa đựng ký ức xưa của người Hà Nội **Ảnh: TITC**

MINH LÝ

Xây dựng Hát bội gắn với phát triển du lịch bền vững

Bài, ảnh: THÙY TRANG

Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM đang triển khai chương trình nghệ thuật "Sắc - ấn ngọc Nam phương". Dự án là sáng kiến nhằm duy trì và phát triển du lịch bền vững được Sở VHTT TP.HCM chỉ đạo thực hiện. Chương trình đang ở giai đoạn thử nghiệm nhằm tiếp tục hoàn thiện kịch bản, nâng cao chất lượng dàn dựng và tối ưu hóa trải nghiệm cho khán giả trẻ cũng như khách quốc tế.

NSƯT Nguyễn Hoàng Vinh, Giám đốc Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM cho biết, đây được xác định là một kế hoạch phát triển lâu dài đối với nghệ thuật hát bội, triển khai theo chỉ đạo của Sở VHTT. Dự án hướng tới việc xây dựng một sản phẩm du lịch đặc thù về hát bội, tạo điều kiện để công chúng tiếp cận dễ dàng hơn thông qua sự kết hợp nhiều đội hình, loại hình nghệ thuật. Thay vì chỉ hướng đến đối tượng khán giả là du khách quốc tế, chương trình đặt mục tiêu phục vụ đa dạng đối tượng, từ khán giả trong nước, sinh viên đến những người yêu thích nghệ thuật truyền thống.

Theo Giám đốc Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM, "Sắc - ấn ngọc Nam phương" không giới hạn trong khuôn khổ một vở diễn hát bội thuần túy mà được thiết kế theo hướng mở, có sự phối hợp với các nhóm múa, nhảy, nghệ sĩ xiếc nhằm tạo nên một không gian biểu diễn sinh động, phù hợp với nhiều lứa tuổi, kể cả khán giả trẻ. Trong quá trình vận hành, sau mỗi đợt diễn thử, ê kíp sẽ tiếp tục điều chỉnh kịch bản, tiết giảm những đoạn thoại dài hoặc chi tiết chưa thật sự cần thiết, để vở diễn gọn gàng, tập trung hơn vào các lớp diễn và tình tiết chính. Mỗi chương trình có thể huy động trên 60 diễn viên, bao gồm nghệ sĩ của nhà hát và các lực lượng hỗ trợ bên ngoài.

"Sắc - ấn ngọc Nam phương" được xây dựng theo hướng kết hợp nhiều loại hình biểu diễn, qua đó giúp loại hình nghệ thuật cổ truyền này trở nên gần gũi, dễ tiếp cận hơn trong bối cảnh đời sống đương đại. Chương trình đang được biểu diễn miễn phí phục vụ công chúng định kỳ lúc 19h30, từ 24-31.12, tại rạp Hưng Đạo - Nhà hát Nghệ thuật Cải lương Trần Hữu Trang (136 Trần Hưng Đạo, phường Bến Thành, TP.HCM).

Chương trình nghệ thuật "Sắc - ấn ngọc Nam phương" với sự tham gia của hơn 60 nghệ sĩ, diễn viên

Trích đoạn "Ôn Đình chém Tá"

"Sắc - ấn ngọc Nam phương" kể câu chuyện về hành trình ngược dòng thời gian của một cô gái trẻ trở về giai đoạn nghệ thuật hát bội cực thịnh ở Nam Bộ. Những lễ Kỳ Yên rộn ràng, những chuyến lưu diễn vang danh tận trời Tây, cùng các giai đoạn thăng trầm của hát bội được tái hiện sinh động trên sân khấu.

Chương trình mở đầu bằng cảnh "Lời gọi từ Tổ nghiệp", đặt trong không gian đối thoại giữa người ông - một nghệ sĩ hát bội lão thành và người cháu cùng nhóm bạn trẻ mang tinh thần hiện đại. Sự tương phản được thể hiện rõ qua thủ pháp dàn dựng kết hợp hát bội truyền thống với rap, hip hop và ngôn ngữ sân khấu đương đại, phản ánh khoảng cách thế hệ trong cách tiếp cận nghệ thuật.

Từ mạch xung đột ban đầu, vở diễn dẫn dắt khán giả ngược dòng lịch sử hát bội phương Nam qua các lớp diễn mang tính nghi lễ và trình diễn như Nghinh Tro, Lễ Đại Bội, Lễ hội đình làng, tái hiện không gian sinh hoạt văn hóa dân gian với múa mâm, múa lân, trò chơi dân gian, xiếc và trình diễn vũ đạo. Phần "Bài vè hóa trang" giới thiệu đặc trưng tạo hình nhân vật hát bội thông qua màu sắc khuôn mặt, râu tóc, tính cách vai diễn.

Ở nội dung chính, chương trình khắc họa hành trình lan tỏa của hát bội từ cung đình đến sân đình và vươn ra thế giới, nổi bật với lớp "Hát bội vang vọng Paris", gợi nhắc dấu mốc nghệ thuật hát bội Việt Nam từng xuất hiện tại đấu xảo quốc tế cuối thế kỷ XIX. Các trích đoạn kinh điển như "Ôn Đình chém Tá", "lớp vai Lê Văn Duyệt"… được tái hiện bằng hình thức diễn xướng truyền thống, kết hợp ánh sáng và âm nhạc sân khấu hiện đại. Phần cuối vở diễn là sự chuyển biến nhận thức của thế hệ trẻ, khi người cháu hóa thân qua các tích tuồng, từ đó nhận ra giá trị tinh hoa và trách nhiệm tiếp nối di sản.

"Sắc - ấn ngọc Nam phương" với thành phần sáng tạo gồm: Kịch bản văn học: Quỳnh Xuân; kịch bản sân khấu: Binh Hùng; đạo diễn chương trình: Binh Hùng; âm nhạc: NSƯT Thanh Liêm, NSƯT Hoàng Kha, Ái Cầm, bạn nhạc truyền thống Hát bội; dàn dựng nghệ thuật Hát bội: NSND Hữu Danh, NSND Thanh Trang; biên đạo múa: Lưu Nguyễn, Lê Bảo Châu. Chủ nhiệm chương trình: NSƯT Hoàng Vinh; chỉ đạo nghệ thuật: NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy.

Chương trình có sự góp mặt của hơn 60 nghệ sĩ, diễn viên, nhạc công hát bội cùng đội ngũ diễn viên múa, xiếc. Trong đó có sự tham gia của nhiều nghệ sĩ tên tuổi như: NSND Hữu Danh (vai ông nội - một nghệ sĩ hát bội lão thành), NS Bảo Châu (vai người nghệ sĩ), NS Thanh Mộng (vai cháu gái), NS Kiều My (vai ông già cũng vợ đi xem hội), NSƯT Linh Phước và các NS Đông Hồ, Thanh Bình, Minh Khương, Ngọc Giàu, Anh Thị, Hoàng Hà, Loan Thanh, Hoàng Tuân, Minh Nguyệt, Trí Nhơn…

Chia sẻ thêm về hoạt động của đơn vị, Giám đốc Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM cho biết, năm nay số lượng suất diễn của hát bội tăng rõ rệt, với hơn 160 suất, cao hơn nhiều so với các năm trước. Lịch tập luyện và biểu diễn được duy trì đều đặn hằng tuần, qua đó góp phần ổn định đời sống của nghệ sĩ, từng bước cải thiện điều kiện sinh hoạt so với giai đoạn khó khăn trước đây.

Cũng theo NSƯT Nguyễn Hoàng Vinh, một điểm sáng đáng ghi nhận của hát bội hiện nay là lực lượng kế cận. Bên cạnh đội ngũ nghệ sĩ gắn bó lâu năm, có nền tảng nghề vững vàng thì nhà hát còn có nhiều nghệ sĩ trẻ năng động, nhiệt huyết, mang đến nguồn sinh khí mới cho sân khấu. Tuy nhiên, lực lượng này vẫn cần được đầu tư bài bản thông qua việc tập luyện định kỳ, tham gia các lớp truyền nghề, nhằm chuẩn bị cho các kỳ liên hoan, cuộc thi tài năng trẻ trong thời gian tới.

Về định hướng phát triển, dự án "Sắc - ấn ngọc Nam phương" hiện đang được tổ chức diễn thử nghiệm. Trong thời gian tới, Nhà hát hướng đến việc xây dựng các điểm diễn cố định tại khu vực trung tâm TP.HCM, gắn kết chặt chẽ với các tour du lịch. Sau giai đoạn diễn thử cho sinh viên và khán giả thân quen để lấy ý kiến góp ý, Nhà hát sẽ mời các doanh nghiệp lữ hành đến tham quan, trao đổi và tiến tới hợp tác đưa khách du lịch đến thưởng thức. ■

TP.HCM đẩy mạnh phát triển sản phẩm du lịch ẩm thực

Năm 2026 Sở Du lịch TP.HCM sẽ chủ trì, phối hợp với các đơn vị có liên quan phát hành e-book cẩm nang ẩm thực TP.HCM và tổ chức cuộc thi sáng tạo video clip nhằm quảng bá du lịch ẩm thực.

Đây là một trong những nội dung thuộc định hướng phát triển sản phẩm du lịch ẩm thực từ nay đến năm 2030, nhằm nâng mức độ nhận biết của du khách về TP.HCM là điểm đến đa sắc, đa vị góp phần tăng vị thế thương hiệu du lịch. Phương án này nằm trong Đề án phát triển du lịch TP.HCM đến năm 2030, với sản phẩm du lịch ẩm thực của Thành phố được xác định là một trong những loại hình sản phẩm du lịch chính.

Trước đó, để xác định mục tiêu trên và thúc đẩy phát triển du lịch ẩm thực đạt hiệu quả, bền vững, Sở Du lịch đã tổ chức khảo sát, đánh giá nhu cầu của du khách. Theo thống kê trong thời gian gần đây thì thời gian của du khách khi đến TP.HCM dành cho việc tham gia các hoạt động du lịch tập trung ở 3 nhóm gồm: Tham quan (26%); Giải trí và mua sắm 18%; thưởng thức ẩm thực chiếm 16%. Ngoài ra, khách du lịch khi tham gia vào các hoạt động du lịch khác cũng dành 24%-30% thời gian cho ẩm thực. Con số trên chứng minh, ẩm thực trở thành một sản phẩm du lịch có giá trị cao, góp phần kéo dài đáng kể thời gian lưu trú và tăng mức chi tiêu của du khách.

L.HƯƠNG

HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC NĂM 2025, NHIỆM KỲ 2021-2025 VÀ TRIỂN KHAI NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM NĂM 2026:

Văn hóa vẫn là sức mạnh nội

● **NGUYỄN ANH; ảnh: TRẦN HUẤN**

Hội nghị tổng kết công tác năm 2025, nhiệm kỳ 2021-2025 và triển khai nhiệm vụ trọng tâm năm 2026 của Bộ VHTTDL đã diễn ra trong một không gian chính luận đặc biệt: Nhìn thẳng vào chặng đường đã qua, gọi đúng tên những vấn đề, đồng thời mở ra một tầm nhìn phát triển mới cho ngành trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn tăng tốc và tái cấu trúc mạnh mẽ.

Hội nghị diễn ra vào chiều 27.12 theo hình thức trực tiếp tại trụ sở Chính phủ, kết hợp trực tuyến với 34 điểm cầu trên cả nước, kết nối hệ thống quản lý nhà nước từ Trung ương tới địa phương, với 2.200 đại biểu tham dự. Hội nghị vinh dự đón Thủ tướng Phạm Minh Chính dự và phát biểu chỉ đạo. Tham dự Hội nghị có Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Trịnh Văn Quyết; Phó Thủ tướng Lê Thành Long và Phó Thủ tướng Mai Văn Chính.

Về phía Bộ VHTTDL, tham dự có Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình và các Thứ trưởng: Tạ Quang Đông, Trịnh Thị Thủy, Hoàng Đạo Cương, Hồ An Phong, Phan Tâm. Hội nghị còn có sự tham dự của đại diện lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành, địa phương; lãnh đạo các đơn vị trực thuộc Bộ VHTTDL. Trước đó, Thủ tướng Chính phủ và các đại biểu đã tham quan Triển lãm chuyên đề với chủ đề: "Văn hóa là nền tảng - Thông tin là mạch dẫn - Thể thao là sức mạnh - Du lịch là nhịp cầu kết nối - Vững bước vào kỷ nguyên mới".

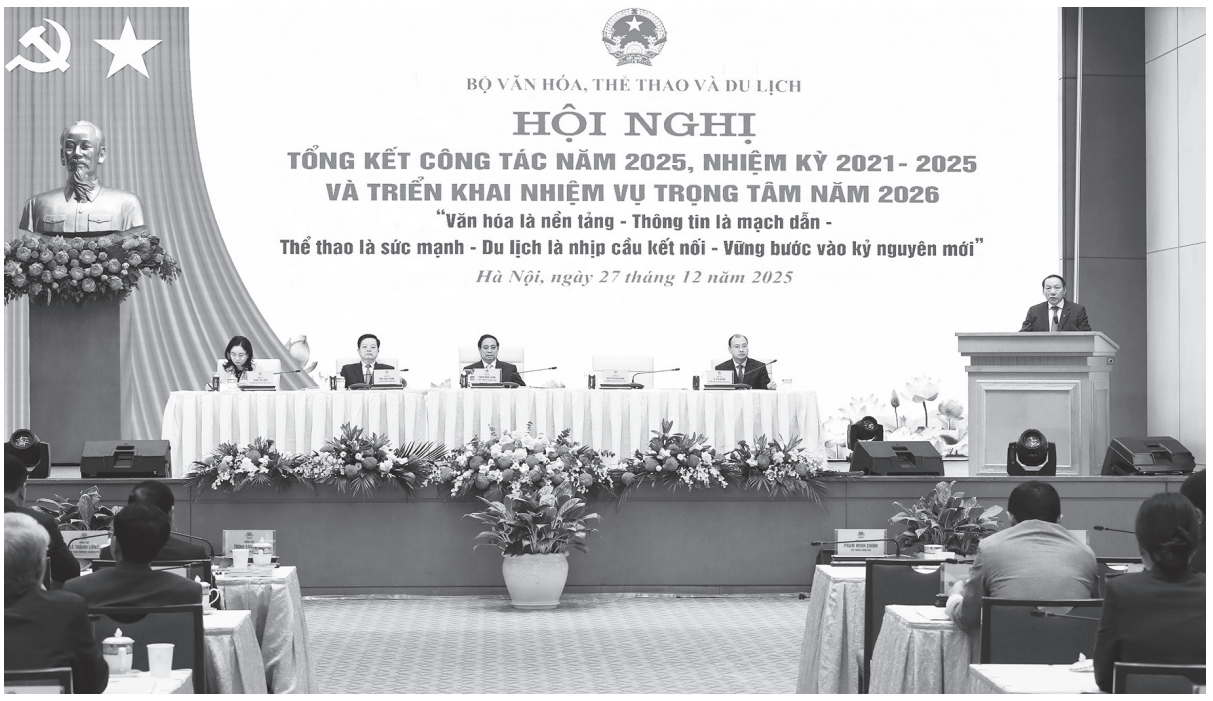
Không khí Hội nghị cho thấy rõ đây là thời điểm định hình cho một giai đoạn phát triển tiếp theo của ngành. Nhiệm kỳ 2021-2025 là giai đoạn ngành VHTTDL vận hành trong điều kiện đặc biệt. Từ "đóng băng" do đại dịch đến phục hồi và tăng tốc, nhiều lĩnh vực đã có bước chuyển rõ rệt. Tuy nhiên, Hội nghị cũng không né tránh những hạn chế và chỉ ra một số lĩnh vực chưa theo kịp yêu cầu thực tiễn; liên kết liên ngành, liên vùng còn thiếu chặt chẽ; chất lượng nguồn nhân lực, nhất là trong các lĩnh vực mới như quản trị điểm đến thông minh, sáng tạo nội dung số chưa đáp ứng yêu cầu; nguy cơ thương mại hóa quá mức di sản, quá tải điểm đến vẫn hiện hữu. Việc nhìn thẳng vào những "điểm nghẽn" ấy là tiền đề quan trọng để ngành bước vào giai đoạn phát triển mới với tâm thế chủ động, tỉnh táo và có chiều sâu hơn.

VHTTDL trưởng thành, phát triển lớn mạnh về mọi mặt

Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, Thủ tướng ghi nhận và biểu dương, năm 2025 và giai đoạn 2021-2025, trong bối cảnh nhiều khó khăn, thách thức, Bộ và ngành VHTTDL đã đạt nhiều kết quả quan trọng, đóng góp vào thành tựu chung của đất nước. Với sự quan tâm rất rõ nét của Đảng, Nhà nước, ngành VHTTDL đã có sự trưởng thành, lớn mạnh toàn diện, mọi mặt và rất đáng tự hào.

Thủ tướng nhấn mạnh chín điểm sáng nổi bật của Bộ và ngành VHTTDL. Trong đó, công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế về văn hóa có bước đột phá rõ rệt. Tư duy quản lý chuyển mạnh từ "làm văn hóa" sang "quản lý nhà nước về văn hóa", lấy thể chế, chính sách làm công cụ "kiến tạo phát triển" trong lĩnh vực văn hóa. Bộ đã hoạch định chiến lược, chính sách theo hướng kiến tạo, bền vững, góp phần tạo không gian phát triển mới cho ngành và nền tảng lâu dài cho phát triển văn hóa đất nước. Năm vừa qua, Bộ đã chuẩn bị, tổ chức thành công nhiều hoạt động kỷ niệm các sự kiện trọng đại của đất nước nói chung và của ngành nói riêng như kỷ niệm 50 năm ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước; kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2.9; kỷ niệm 80 năm ngày truyền thống ngành văn hóa.

Công tác bảo tồn, tôn tạo, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống và di sản văn hóa tiếp tục đạt kết quả tích cực. Nhiều di sản văn hóa của Việt Nam được UNESCO vinh danh. Du lịch tăng trưởng ấn tượng, là một điểm sáng của nền kinh tế. Thể thao được xác định là trụ cột quan trọng trong chiến lược phát triển con người Việt Nam và nâng cao vị thế quốc gia. Công tác văn hóa đối ngoại chuyển mạnh từ "giao lưu" sang "hợp tác đích thực". Lĩnh vực báo chí, truyền thông, xuất bản tiếp tục khẳng định vai trò là dòng chủ lưu, lan tỏa thông tin tích cực, củng cố niềm tin, hun đúc lòng yêu nước, truyền thống lịch sử, văn hóa dân tộc; quảng bá hình ảnh Việt Nam đến bạn bè quốc tế. Công tác truyền thông thực hiện tốt sứ mệnh "đi trước mở đường", tạo đồng thuận xã hội. Các tác phẩm điện ảnh, nghệ thuật, chương trình hòa nhạc, triển lãm, thể thao… đã khẳng định trí tuệ, bản lĩnh, phẩm giá, sức mạnh con người Việt Nam.

Thủ tướng Phạm Minh Chính dự và phát biểu chỉ đạo Hội nghị

Thủ tướng Phạm Minh Chính trao tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho lãnh đạo Bộ VHTTDL

Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen cho các cá nhân, tập thể trong công tác chỉ đạo, điều hành, tổ chức các hoạt động Kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước

Tại Hội nghị tổng kết công tác năm 2025, nhiệm kỳ 2021-2025 và triển khai nhiệm vụ trọng tâm năm 2026 của Bộ VHTTDL, Ban Tổ chức đã công bố các quyết định khen thưởng cho các tập thể, cá nhân có nhiều đóng góp xuất sắc cho sự phát triển của ngành. Theo đó, ngày 18.12.2025, Chủ tịch nước đã ký Quyết định số 2480/QĐ-CTN trao tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho Bộ VHTTDL để ghi nhận thành tích xuất sắc của Bộ trong thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII ngày 25.10.2017 "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả".

Thủ tướng nhấn mạnh yêu cầu phát triển văn hóa theo chiều sâu và lan tỏa; thể thao phải được tập trung trọng tâm, trọng điểm; du lịch cần tăng tốc và bứt phá; truyền thông phải củng cố niềm tin xã hội; nội bộ ngành phải thực sự đoàn kết, chia sẻ; thành tựu phải hướng tới nâng tầm, nâng hạng vị thế quốc gia. Thủ tướng đặc biệt lưu ý đến yếu tố cảm xúc trong hoạt động văn hóa - nghệ thuật, coi đây là một thành tố không thể thay thế trong việc bồi đắp bản lĩnh, nhân cách và khát vọng phát triển của con người Việt Nam. Đồng thời, Thủ tướng yêu cầu toàn ngành quán triệt tư duy đổi mới, hành động quyết liệt, về đích thực chất, tránh tình trạng chủ trương đúng nhưng triển khai chậm, thiếu hiệu quả. Thủ tướng khái quát các nhiệm vụ, giải pháp bằng 32 chữ: "Thể chế cạnh tranh; hạ tầng hiện đại; con người thông minh; kết nối toàn cầu; thành tựu tỏa sáng; bộ máy tinh gọn; nhân dân thụ hưởng; bạn bè ngưỡng mộ".

Chỉ rõ tám nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm, cụ thể thời gian tới, Thủ tướng yêu cầu ngành VHTTDL tập trung quán triệt, tổ chức thực hiện hiệu quả, thực chất các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước. Tiếp tục đột phá mạnh mẽ về thể chế, chính sách, pháp luật, thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng; đẩy mạnh sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, đáp ứng yêu cầu triển khai mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, nhất là cấp xã. Tập trung phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, văn minh, hiện đại. Quán triệt sâu sắc, triển khai quyết liệt, hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp trong Nghị quyết của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam và ưu tiên bố trí nguồn lực thực hiện, nhất là Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Thủ tướng lưu ý, chú trọng

sinh trong kỷ nguyên mới

thúc đẩy phát triển các ngành công nghiệp văn hóa, công nghiệp giải trí, thị trường văn hóa để các nghệ sĩ phát huy tối đa tài năng, có thể sống được bằng nghề và người dân được thụ hưởng thành quả.

Tạo đột phá trong phát triển thể thao Việt Nam, đầu tư với tinh thần dài hơi, kiên trì. Đầu tư, nâng cấp, hiện đại hóa và phát huy tối đa hiệu quả của các cơ sở thể thao trọng điểm, đặc biệt là đổi mới mạnh mẽ tư duy, thúc đẩy hợp tác công tư, trong đó có các sân vận động tầm cỡ quốc tế. Tái cấu trúc, nâng cao chất lượng và sức cạnh tranh, đưa du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn. Phấn đấu năm 2026 đón 25 triệu lượt khách du lịch quốc tế. Phát huy vai trò xung kích của báo chí, truyền thông trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đặc biệt là trong quá trình chuẩn bị, tổ chức tốt Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV. Đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, hoàn thành xây dựng cơ sở dữ liệu ngành VHTTDL trong quý I.2026.

Thủ tướng Phạm Minh Chính và các đại biểu tham quan triển lãm tại Hội nghị

Những giải pháp chiến lược

Hội nghị thống nhất cao về nhiệm vụ trọng tâm năm 2026: Tiếp tục hoàn thiện thể chế; đẩy mạnh chuyển đổi số; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; tái cấu trúc sản phẩm du lịch theo hướng bền vững; bảo tồn và phát huy di sản gắn với lợi ích cộng đồng; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, nhân văn.

Điểm nhấn xuyên suốt là yêu cầu liên kết và phối hợp giữa các Bộ, ngành; giữa Trung ương và địa phương; giữa khu vực công và khu vực tư. Chỉ khi các chính sách VHTTDL được đặt trong một chỉnh thể phát triển thống nhất, các mục tiêu lớn mới có khả năng trở thành hiện thực. Cùng với đó, vai trò của báo chí và truyền thông tiếp tục được nhấn mạnh như một lực lượng đồng hành đặc biệt: Vừa phản ánh trung thực đời sống văn hóa - xã hội, vừa góp phần định hướng thẩm mỹ, xây dựng niềm tin và tạo đồng thuận xã hội trong quá trình triển khai chính sách. Từ các tham luận và chỉ đạo tại Hội nghị, có thể nhận diện rõ một hệ giải pháp mang tính trục dẫn cho giai đoạn triển khai tiếp theo. Điểm chung của các giải pháp này là cùng hướng tới việc tháo gỡ những nút thắt đã bộc lộ trong thực tiễn nhiệm kỳ vừa qua, đồng thời đặt ngành VHTTDL vào một quỹ đạo vận hành hiệu quả, hiện đại và có khả năng thích ứng cao hơn trước những biến động của môi trường phát triển. Điều này cũng đặt ra yêu cầu cao hơn đối với năng lực điều phối, tổ chức thực thi và giám sát chính sách của cơ quan quản lý nhà nước trong toàn ngành.

Trước hết, cải cách thể chế tiếp tục được xác định là khâu then chốt. Việc rà soát, hoàn thiện hệ thống chính sách liên quan đến di sản, công nghiệp văn hóa, thể thao chuyên nghiệp và du lịch không dừng lại ở việc sửa luật hay sửa đổi văn bản, mà là yêu cầu tái cấu trúc tư duy quản lý, chuyển từ cách tiếp cận hành chính nặng tính can thiệp sang cơ chế khuyến khích sáng tạo và huy động nguồn lực xã hội. Một thể chế thông thoáng, minh bạch sẽ quyết định khả năng giải phóng sức sáng tạo của đội ngũ làm văn hóa, nghệ sĩ, vận động viên và doanh nghiệp du lịch. Cùng với đó, nâng cấp hạ tầng số và quản trị dữ liệu được đặt ra như điều kiện nền để ngành bước vào giai đoạn phát triển mới. Chuyển đổi số trong quản lý điểm đến, quảng bá, bán sản phẩm hay bảo tồn di sản không còn là lựa chọn, mà là yêu cầu bắt buộc. Việc xây dựng khung dữ liệu chuẩn quốc gia cho du lịch và văn hóa mang ý nghĩa chiến lược, giúp kết nối liên ngành, tăng khả năng dự báo, đồng thời nâng cao năng lực cạnh tranh của điểm đến Việt Nam trong môi trường số hóa toàn cầu.

Nguồn nhân lực tiếp tục là bài toán cốt lõi. Hội nghị cho thấy sự thống nhất cao về yêu cầu đầu tư cho giáo dục, đào tạo nghề và bồi dưỡng đội ngũ chuyên sâu. Trong bối cảnh công nghiệp văn hóa và du lịch đang chuyển mạnh sang mô hình kinh tế trải nghiệm và kinh tế sáng tạo, việc đào tạo quản trị điểm đến, marketing số, quản lý di sản và chuyên môn thể thao thành tích cao cần được đặt đúng trọng tâm, gắn với nhu cầu thực tiễn, tránh tình trạng vừa thiếu vừa yếu như thời gian qua. Ở lĩnh vực du lịch, định hướng tái cấu trúc sản phẩm theo chiều sâu được nhấn mạnh xuyên suốt. Thay vì chạy theo tăng trưởng về lượng, trọng tâm chuyển sang nâng cao chất lượng, trải nghiệm và giá trị gia tăng. Du lịch xanh, du lịch văn hóa có trách nhiệm, sản phẩm MICE gắn với bản sắc địa phương được xem là hướng đi phù hợp, vừa đáp ứng nhu cầu thị trường, vừa giảm áp lực lên tài nguyên và hạ tầng.

Bảo tồn di sản theo hướng bền vững và có giá trị cộng đồng cũng là một điểm nhấn quan trọng. Hội nghị đặt ra yêu cầu rõ ràng: Di sản phải được bảo vệ nghiêm cẩn, đồng thời được truyền thụ và chuyển hóa thành nguồn lực phát triển cho chính cộng đồng sở hữu di sản. Việc kiểm soát tác động của thương mại hóa trở thành yếu tố then chốt để tránh đánh đổi giá trị văn hóa lấy lợi ích ngắn hạn. Cuối cùng, xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh được coi là nhiệm vụ xuyên suốt, gắn liền với vai trò của truyền thông và báo chí. Công tác tuyên truyền, giáo dục thẩm mỹ, đạo đức nghề nghiệp cần được thực hiện một cách bài bản, có chiều sâu, song hành với việc xử lý nghiêm những biểu hiện lệch chuẩn, suy giảm giá trị văn hóa. Báo chí, trong bối cảnh đó, tiếp tục giữ vai trò định hướng, phản biện và lan tỏa những giá trị tích cực, góp phần củng cố niềm tin xã hội.

Những giải pháp này, nếu được cụ thể hóa bằng các kế hoạch hành động rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm theo tinh thần "6 rõ" mà Bộ trưởng Bộ VHTTDL đã nhấn mạnh, sẽ tạo ra lực đẩy đủ mạnh để hiện thực hóa các mục tiêu đã được đặt ra. Quan trọng hơn, đó là phép thử đối với năng lực tổ chức thực thi của toàn ngành trong giai đoạn chuyển động mới của đất nước. Hội nghị tổng kết khép lại với tinh thần khẩn trương, quyết liệt. Ở đó, có sự chắt lọc của một nhiệm kỳ nhiều biến động, có khát vọng bước vào giai đoạn phát triển mới với cách làm bài bản hơn và trách nhiệm cao hơn trước xã hội. Những thông điệp được đưa ra, từ phát biểu đề dẫn của Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đến chỉ đạo của Thủ tướng Phạm Minh Chính đều gặp nhau ở một điểm chung: Văn hóa phải trở thành nền tảng thực chất; thể thao phải được đầu tư có trọng tâm; du lịch phải tăng trưởng bằng chất lượng và mọi thành quả cuối cùng phải quay về phục vụ con người, phục vụ nhân dân. Đó chính là thước đo quan trọng nhất cho thành công của ngành VHTTDL trong chặng đường phía trước. ■

Ngành VHTTDL tập trung quán triệt, tổ chức thực hiện hiệu quả, thực chất các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước. Tiếp tục đột phá mạnh mẽ về thể chế, chính sách, pháp luật, thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng; đẩy mạnh sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, đáp ứng yêu cầu triển khai mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, nhất là cấp xã. Tập trung phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, văn minh, hiện đại.

(Thủ tướng PHẠM MINH CHÍNH)

"Năm 2026, năm bắt đầu chặng đường 5 năm, triển khai Nghị quyết Đại hội toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam, Bộ VHTTDL và toàn Ngành phải "dám nghĩ lớn, hành động lớn, thực hiện những cải cách lớn với quyết tâm chính trị cao nhất và nỗ lực bền bỉ nhất"; phân công trong kế hoạch bảo đảm 6 rõ: Rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ sản phẩm, rõ trách nhiệm, rõ thẩm quyền...".

Tiếp tục triển khai mạnh mẽ ba trụ cột về thể chế, hạ tầng, nguồn nhân lực về văn hóa, thể thao, thông tin và du lịch đặt trong bối cảnh Chính phủ số, môi trường số, kinh tế số, xã hội số. Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035 phải được triển khai hiệu quả. Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam phải được hiện thực hóa bằng các con số đóng góp vào tăng trưởng bền vững của đất nước, trở thành trụ cột mới của tăng trưởng. Di sản văn hóa phải trở thành tài sản, nguồn lực nổi trội, mang lợi thế so sánh, bảo tồn, tôn tạo, phát huy di sản phải gắn với sinh kế cộng đồng và phát triển bền vững.

Sáng tạo nghệ thuật phải đạt được các công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật xứng tầm thời đại. Môi trường văn hóa phải thực sự nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại. Bên cạnh đó, thể thao cho mọi người phải thực sự trở thành nền tảng, tạo bứt phá cho thể thao thành tích cao, mang về vinh quang cho Tổ quốc. Du lịch phải vẽ lại bản đồ du lịch Việt Nam, tiếp tục là điểm sáng của du lịch thế giới; báo chí truyền thông phải thực sự là dòng chủ lưu, tiên phong trên mặt trận tư tưởng văn hóa, đóng góp xứng đáng vào bảo đảm quốc phòng - an ninh, phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao vị thế đất nước.

(Bộ trưởng NGUYỄN VĂN HÙNG)

GIỚI TRẺ "LÀM MỚI" NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG:

Sáng tạo và thử nghiệm trong thế giới số

● **THANH MAI**

Giới trẻ ngày nay không còn thụ động tiếp nhận nghệ thuật truyền thống, mà đã chủ động khôi phục và phát triển qua những dự án sáng tạo. Tuồng, chèo, xiếc, múa rối, cải lương... từng bị coi là kén người xem, nay đang được kể lại bằng ngôn ngữ trẻ trung, gần gũi và dễ tiếp cận hơn với công chúng. Đây là dấu hiệu cho thấy một thế hệ sáng tạo mới đã xuất hiện, đưa nghệ thuật dân tộc hòa nhập vào dòng chảy công nghiệp văn hóa hiện đại.

Hoạt động giao lưu cùng NSƯT Đặng Duy Bằng trong "Mở rối nối lòng"

Lăng kính sáng tạo tươi mới

Ngày nay, nhiều bạn trẻ đang trực tiếp tham gia vào việc bảo tồn và phát triển nghệ thuật truyền thống qua các dự án truyền thông độc lập. Với tư duy sáng tạo và cảm quan thị giác nhạy bén, họ đã làm mới giá trị cổ xưa bằng các hình thức linh hoạt như đồ họa, motion graphic, nhiếp ảnh tư liệu, podcast đối thoại, hoạt động triển lãm và trải nghiệm cho công chúng.

Trước đây, truyền thông nghệ thuật chủ yếu dừng lại ở việc giới thiệu và thông báo, nhưng cách tiếp cận của giới trẻ hiện đã chuyển sang tương tác và trải nghiệm. Mạng xã hội không còn đơn thuần là nơi chia sẻ thông tin mà đã trở thành không gian sáng tạo, nơi nghệ thuật được kể lại qua nhịp sống số: Nhanh nhưng không hời hợt, ngắn gọn nhưng vẫn đầy chiều sâu. Các clip về sân khấu được dựng gọn gàng, bắt mắt, chia nhỏ nội dung để phù hợp với thói quen xem lướt của công chúng, tạo hiệu ứng "mưa dầm thấm lâu".

Dự án *Mở rối nối lòng,* do sinh viên Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (ĐHQG Hà Nội) khởi xướng, là một ví dụ rõ nét. Không dừng lại ở truyền thông trực tuyến, dự án đã đưa công chúng trở lại với không gian sân khấu qua buổi trải nghiệm tại Nhà hát Múa rối Việt Nam. Tại đây, người tham gia được tương tác qua chuỗi minigame sáng tạo về lịch sử và hình tượng nghệ thuật múa rối, giao lưu cùng NSƯT Đặng Duy Bằng và thưởng thức vở diễn *Âm vang đồng quê.* Trong khi đó, dự án *Trường ca kịch viện* tập trung xây dựng "bảo tàng" trực tuyến về sân khấu và diễn xướng dân gian Việt Nam. Dự án cung cấp thông tin về các hình thức nghệ thuật truyền thống như rối nước, chèo, tuồng, cải lương và diễn xướng mang tính địa phương như hát múa Bả trạo, rối cạn Ồi Lỗi, trò Xuân Phả... Còn với *Tuồng Tân Tích,* sinh viên Trường Đại học FPT đã đưa nghệ thuật tuồng vào không gian giảng đường thông qua biểu diễn, talkshow và workshop, giúp sinh viên hiểu sâu hơn về sân khấu truyền thống và tạo cơ hội để họ trải nghiệm trực tiếp.

Chử Phương Thảo, Trưởng Ban tổ chức dự án *Mở rối nối lòng* cho biết, để múa rối đến được với thế hệ trẻ, cần phải thay đổi cách tiếp cận. Nghệ thuật không chỉ là một tiết mục để xem, mà phải tạo không gian để họ tham gia và trải nghiệm. Khi được trực tiếp cầm con rối, lắng nghe nghệ nhân kể chuyện nghề và tham gia vào các hoạt động tương tác, khoảng cách giữa nghệ thuật truyền thống và công chúng sẽ dần được thu hẹp. Trong hành trình đó, truyền thông hiện đại đóng vai trò quan trọng như chiếc "chìa khóa", giúp con rối bước ra khỏi khuôn khổ biểu diễn quen thuộc và hòa nhịp với đời sống đương đại.

Không ít thách thức đặt ra

Các dự án truyền thông do giới trẻ khởi xướng đang làm tăng khả năng tiếp cận nghệ thuật và văn hóa, giúp các loại hình nghệ thuật từng kén khán giả xuất hiện nhiều hơn trên không gian số. Điều này tạo ra một lớp khán giả mới, tuy chưa am hiểu sâu nhưng rất cởi mở và sẵn sàng khám phá, đồng hành cùng nghệ thuật. Những dự án còn xây dựng một hệ sinh thái truyền thông văn hóa độc lập, đồng thời hỗ trợ các thiết chế chính thống. Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam, NSND Tống Toàn Thắng nhận định: Điều này mang đậm tính sáng tạo, giúp mở rộng không gian tiếp cận nghệ thuật truyền thống và làm các loại hình vốn khó thu hút khán giả trở nên dễ nhận diện hơn. Thời gian qua, Liên đoàn Xiếc Việt Nam đã tích cực tham gia hỗ trợ và tư vấn chuyên môn cho các dự án như vậy, coi đây là một hướng đi mới, vừa tiếp sức cho các sáng kiến trẻ, vừa tạo cơ hội để các đơn vị nghệ thuật tiếp cận thêm đối tượng khán giả mới. NSND Tống Toàn Thắng cho rằng, khi dự án hợp tác chặt chẽ với các Nhà hát, nội dung sẽ đạt được chiều sâu và tính chính xác.

Tuy nhiên, bên cạnh những tín hiệu tích cực, truyền thông do thế hệ trẻ thực hiện cũng phải đối mặt với không ít thách thức. Sự phụ thuộc vào mạng xã hội khiến nội dung dễ bị cuốn theo xu hướng "xem nhanh - lướt nhanh", từ đó làm giảm chiều sâu của nghệ thuật truyền thống, vì không phải dự án nào cũng có nền tảng nghiên cứu vững chắc. Vấn đề tính bền vững cũng đáng lưu tâm, nhiều dự án xuất phát từ đam mê cá nhân, thiếu nguồn lực tài chính và kết nối lâu dài với nghệ sĩ, nhà hát. Khi sự hào hứng ban đầu qua đi, không ít dự án phải dừng lại, đặt ra câu hỏi về cơ chế hỗ trợ cho người trẻ trong việc làm truyền thông văn hóa.

Ở bối cảnh công nghiệp văn hóa được xác định là một động lực phát triển, sự tham gia của giới trẻ vào các dự án truyền thông nghệ thuật truyền thống cần được nhìn nhận như một nguồn lực sáng tạo mới. Không chỉ ghi nhận tinh thần dấn thân, mà còn cần có sự hỗ trợ để các dự án đi sâu vào giá trị "lõi", phát triển bền vững và thực sự trở thành "cánh cửa" dẫn dắt công chúng đến với những di sản của cha ông. ■

Múa rối "dẫn lối" khán giả khám phá ký ức Thăng Long - Hà Nội

Vào tối 27-28.12, tại Hà Nội, Nhà hát Múa rối Việt Nam đã biểu diễn miễn phí, phục vụ công chúng chương trình nghệ thuật *Cảm xúc Long Thành* (kịch bản: NSND Trịnh Thúy Mùi, đạo diễn: NSND Nguyễn Tiến Dũng). Đây là "món quà" đặc biệt mà Nhà hát dàn dựng nhằm hướng tới chào mừng Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Chương trình "Cảm xúc Long Thành" tái hiện Thăng Long - Hà Nội đầy tao nhã và giàu bản sắc văn hóa

Mở đầu, hình tượng Rồng - Phượng thiêng liêng xuất hiện, khẳng định cội nguồn "Con Rồng cháu Tiên" và phác họa Thăng Long rạng rỡ, nơi hội tụ tinh hoa đất trời, hào khí và bản lĩnh dân tộc. Khán giả tiếp tục được dẫn qua bốn mùa xuân - hạ - thu - đông, nơi nhịp vận động đất trời hòa cùng nhịp sống con người. Qua chuyển động uyển chuyển của con rối, giai điệu da diết và cốt cách thanh tao của người Tràng An hiện lên sống động, giàu chất thơ. Lớp diễn cuối khắc họa không gian 36 phố phường vừa tao nhã, vừa tràn đầy sinh khí, đồng thời, đưa các địa danh tiêu biểu như Hoàng thành Thăng Long, chùa Một Cột, Khuê Văn Các vào lát cắt biểu tượng đậm chất nghệ thuật.

Âm nhạc trong *Cảm xúc Long Thành* dẫn dắt cảm xúc, đồng hành cùng chuyển động của con rối, mở rộng chiều sâu không gian kể chuyện. Ca trù, xẩm được phối khí mới mẻ, kết hợp với rap và âm nhạc điện tử một cách tiết chế, tinh lọc, vừa bảo tồn hồn cốt dân gian, vừa mở rộng biên độ biểu đạt. Những làn điệu từng gắn liền với phố thị, đời sống và thân phận người Hà Nội nay xuất hiện trong cấu trúc sân khấu đương đại, gần gũi với khán giả và đầy sức hấp dẫn.

Giám đốc Nhà hát Múa rối Việt Nam, đạo diễn, NSND Nguyễn Tiến Dũng cho biết, trong dòng chảy nghìn năm lịch sử dân tộc, Thăng Long - Hà Nội luôn hiện diện như một biểu tượng thiêng liêng của văn hiến, trí tuệ và bản sắc Việt. Đó là mảnh đất vừa trầm mặc, cổ kính vừa sôi động, giàu sức sống; là nơi hội tụ tinh hoa văn hóa, lịch sử và tâm hồn người Việt qua bao thế hệ. Chính chiều sâu ấy đã thôi thúc Nhà hát lựa chọn múa rối - loại hình nghệ thuật giàu tính biểu tượng, để chuyển tải cốt cách, tinh thần và mỹ cảm Thăng Long - Hà Nội. Sự kết hợp hài hòa giữa nghệ thuật múa rối truyền thống và tư duy sáng tạo đương đại giúp *"Cảm xúc Long Thành"* không chỉ tái hiện vẻ đẹp của những tầng trầm tích văn hóa, mà còn làm bật được sức sống trường tồn của Thăng Long - Hà Nội trong dòng chảy lịch sử dân tộc.

Thời gian qua, Nhà hát Múa rối Việt Nam không ngừng tìm tòi và sáng tạo, dàn dựng các tác phẩm vừa phục vụ các sự kiện chính trị, vừa giữ trọn giá trị nghệ thuật và yếu tố giải trí. Bởi cuối cùng, khán giả mới là trung tâm cảm thụ, mọi nỗ lực đều hướng tới đáp ứng nhu cầu thưởng thức và nâng tầm thẩm mỹ của công chúng.

MAI HOA

Trồi sụt mùa phim cuối năm

● HỒNG HẠNH

Sau nửa đầu năm 2025 sôi sục bởi những cơn "địa chấn" trăm tỉ, phòng vé Việt cuối năm bất ngờ chùng xuống với hàng loạt "hố đen" doanh thu. Sự trồi sụt của những đề tài vốn được coi là "miếng bánh ngon" không chỉ là chuyện con số, mà là tín hiệu thanh lọc: Khán giả ngày càng khắt khe, những kịch bản rỗng tuếch và lối làm phim "ăn đong" dần hết thời, trong khi áp lực cạnh tranh từ các bom tấn quốc tế ngày một đè nặng.

Những "hố đen" doanh thu

Thực tế phòng vé thời gian qua đã bóc trần sự lỗi thời của những "công thức chiến thắng" vốn được giới làm phim tin dùng suốt nhiều năm. Khi các dự án đầu tư hàng chục tỉ đồng cho quảng bá vẫn thất bại thảm hại, người ta mới nhận ra rằng, sự hào nhoáng bên ngoài không thể bù đắp cho thiếu hụt ở cốt lõi nghệ thuật. Sân chơi điện ảnh giờ đây đã xoay trục sang một chương mới, nơi sự chỉn chu và tính độc bản trở thành yêu cầu sống còn. Bên cạnh đó, những kỷ lục trăm tỉ từ đầu năm không còn là ánh hào quang, mà là bức tường thành cao ngất: Nếu không đủ nội lực, các tác phẩm kế nhiệm sẽ rất khó vượt qua để chạm tới cảm xúc của đám đông vốn đã bắt đầu "no nê" và khắt khe hơn.

Nhìn vào bức tranh phòng vé cuối năm, sắc màu xám xịt bao phủ lên nhiều dự án dù được đầu tư kinh phí "khủng" nhưng thu về kết quả không tưởng. Điển hình là *Thế hệ kỳ tích* của đạo diễn Hoàng Nam. Với kinh phí sản xuất được tiết lộ khoảng 26 tỉ đồng - một con số đủ để xây dựng một tác phẩm chỉn chu - bộ phim lại gây sốc khi chỉ thu về hơn 852 triệu đồng sau hai tuần công chiếu. Rời rạp với mức doanh thu chưa đầy 1 tỉ cho thấy sự chênh lệch khủng khiếp, khiến nhà sản xuất gần như trắng tay. Giới chuyên môn chỉ ra nguyên nhân nằm ở việc đề tài truyền cảm hứng bị xử lý quá an toàn, thiếu cao trào điện ảnh, khiến phim nhanh chóng rơi vào tình trạng "chết lâm sàng" trước khi chính thức rút lui.

Bộ phim "Thế hệ kỳ tích" gây sốc khi chỉ thu về hơn 852 triệu đồng sau hai tuần công chiếu

Phim nghệ thuật "Quán Kỳ Nam" mang đậm nét hoài cổ, nhưng vẫn rơi vào cảnh "ế" vé

Tương tự, *Hoàng tử quỷ* cũng đang đứng trước "bài toán" doanh thu đầy nan giải. Kinh phí sản xuất lên tới 25-30 tỉ đồng, nhưng tính đến cuối tháng 12, phim mới chạm mốc 28 tỉ đồng thu về. Theo quy luật chia tỷ lệ với nhà rạp, để hòa vốn, bộ phim này cần vượt mốc 60 tỉ đồng. Tuy nhiên, với sức mua chậm lại và sự cạnh tranh của phim ngoại, khả năng cao tác phẩm sẽ khép lại hành trình ở mức dưới 40 tỉ đồng, đồng nghĩa đoàn phim đối diện nguy cơ lỗ nặng. Đáng nói, *Hoàng tử quỷ* kén khách một phần do ra mắt đúng thời điểm dòng phim kinh dị đang bị thị trường đào thải không thương tiếc, bất kể chất lượng sản xuất có được đầu tư đến đâu.

Ngay cả mảng phim hài - kinh dị vốn được coi là dễ "hốt bạc" cũng chịu chung số phận. *Phòng trọ ma bầu* dừng lại ở mức doanh thu 7,5 tỉ đồng, con số khó lòng bù đắp chi phí sản xuất và truyền thông trong bối cảnh giá cả leo thang. Thể loại này sau một thời gian dài làm mưa làm gió nay đang đối mặt sự thoái trào mạnh mẽ. Khán giả sớm nhận ra sự rỗng tuếch sau những chiến dịch quảng bá vượt xa chất lượng thực tế.

Việc các phim Việt liên tục rời rạp với doanh thu dưới 10 tỉ đồng trong khi kinh phí bỏ ra gấp nhiều lần đã đặt ra một "hồi chuông" báo động về kiểm soát rủi ro và chiến lược kịch bản của các hãng phim nội địa.

Áp lực từ "bom tấn" quốc tế?

Sự bùng nổ của những "siêu bom tấn" nội địa thời gian qua đã vô tình tạo ra một tiêu chuẩn kép đầy khắc nghiệt. Khán giả không còn dễ dãi với những bộ phim tầm trung. Khi đã được chiêu đãi những bữa tiệc điện ảnh mãn nhãn đầu năm, họ bắt đầu nhìn nhận phim Việt bằng một hệ quy chiếu khác. Áp lực này càng nặng nề khi phim nội địa phải đối đầu trực diện với "cơn bão" từ Hollywood. Sự thống trị của *Zootopia 2* và đặc biệt là *Avatar 3: Lửa và Tro tàn* đã đẩy phim Việt vào thế lép vế gần như hoàn toàn. Trong tháng 12, doanh thu phim ngoại chiếm lĩnh thị trường, buộc các nhà phát hành trong nước phải chấp nhận giảm suất chiếu mạnh. Đây là thực tế khắc nghiệt: Khi phim nội thiếu những dự án đủ tầm để đối đầu, việc nhường sân chơi cho các siêu phẩm quốc tế là điều khó tránh khỏi.

Tuy nhiên, trong bóng tối của những thất bại doanh thu, thị trường vẫn lóe lên tia sáng từ các tác phẩm giàu mỹ cảm như *Quán Kỳ Nam*. Dù doanh thu chỉ đạt gần 5 tỉ đồng sau ba tuần và chắc chắn không thể hòa vốn so với chi phí sản xuất phim nghệ thuật tỉ mỉ, sự công nhận tại các LHP quốc tế danh giá như Venice hay Hawaii vẫn chứng minh vị thế nghệ thuật của điện ảnh Việt. Những lời kêu gọi từ cộng đồng để "cứu" lấy các bộ phim tử tế cho thấy một bộ phận khán giả đang khao khát cái hay, cái đẹp đích thực, vượt lên trên những yếu tố giải trí thông thường. Tuy nhiên, dường như bộ phim cũng không mấy hợp "gu" với đông đảo công chúng Việt; cộng hưởng với tần suất suất chiếu khá thưa thớt, tác phẩm vẫn rơi vào cảnh "ế" vé.

Nhìn về mùa phim năm mới 2026, điện ảnh Việt được dự báo sẽ bước vào giai đoạn thanh lọc gắt gao hơn bao giờ hết. Bài học từ những cú ngã đau đớn của năm 2025 cho thấy khán giả sẵn sàng quay lưng với các sản phẩm "ăn đong", dù đó là dự án của đạo diễn tên tuổi hay có sự góp mặt của ngôi sao quốc tế. Để vươn xa và bền vững, nhà làm phim buộc phải từ bỏ tư duy chạy theo phong trào, tập trung khai phá đề tài mới lạ và đặc biệt đầu tư thỏa đáng cho khâu tiền kỳ, kịch bản. Chỉ khi chất lượng nội dung được đặt ở vị trí tối thượng và có chiến lược phát hành đủ mạnh để đối đầu với phim ngoại, điện ảnh Việt mới có thể lấy lại niềm tin nơi khán giả và viết tiếp những kỷ lục mới, biến mỗi tác phẩm ra rạp thành một giá trị văn hóa thực thụ thay vì chỉ là một canh bạc thương mại rủi ro. ■

Thêm một ấn bản *Kim Vân Kiều* ra mắt bạn đọc

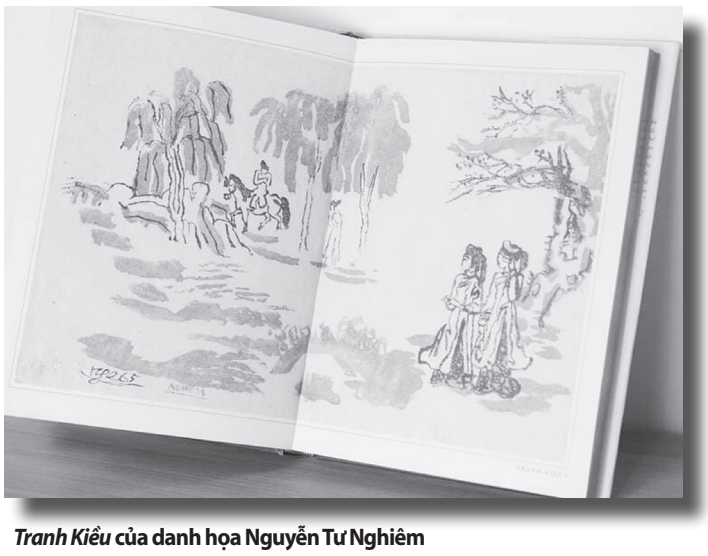
Nhã Nam vừa giới thiệu đến bạn đọc ấn bản *Kim Vân Kiều* (NXB Hội Nhà văn), đánh dấu lần đầu tiên có sự kết hợp đồng thời giữa bản *Kim Vân Kiều* do học giả Nguyễn Văn Vĩnh dịch và chú giải, kèm minh họa nhân vật theo bản in năm 1923, cùng bộ tranh Kiều chưa từng công bố của họa sĩ Nguyễn Tư Nghiêm.

Ấn bản *Kim Vân Kiều* do Nhã Nam phát hành được tái bản dựa trên bản *Kim Vân Kiều* do Nguyễn Văn Vĩnh dịch, chú dẫn các điển tích ra chữ quốc ngữ, in lần thứ 7 năm 1923 của Hiệu Ích Ký (Hà Nội). Đây được xem là một trong những nỗ lực sớm và nghiêm túc nhằm đưa *Truyện Kiều* đến với đông đảo bạn đọc quốc ngữ, đồng thời góp phần định hình cách đọc Kiều trong bối cảnh văn hóa mới.

Đặc biệt, với ấn bản *Kim Vân Kiều* lần này, bạn đọc còn có cơ hội thưởng lãm bộ tranh Kiều gồm 26 bức chưa từng công bố của danh họa Nguyễn Tư Nghiêm (1922-2016). Tranh Kiều của Nguyễn Tư Nghiêm không đi theo lối minh họa trực tiếp cốt truyện mà khai thác chiều sâu tâm lý, tính cách và cảm xúc của mỗi nhân vật, tình huống, sự việc trong *Truyện Kiều*. Các bức tranh đều được vẽ trên giấy dó, bằng chất liệu than chì, bột màu hoặc sơn dầu. Từ đó, ấn bản mở ra cho bạn đọc một cách tiếp cận *Truyện Kiều* qua những rung động và góc nhìn rất riêng của họa sĩ tài danh Nguyễn Tư Nghiêm.

Nhân dịp này, Nhã Nam cũng phát hành tiểu thuyết chương hồi *Kim Vân Kiều* của Thanh Tâm Tài Tử (Thanh Tâm Tài Nhân), do dịch giả Tô Nam Nguyễn Đình Diệm thực hiện, với định dạng bìa cứng kèm bìa áo.

B.T

Tranh Kiều của danh họa Nguyễn Tư Nghiêm

CHÍNH SÁCH PHÒNG, CHỐNG MUA BÁN NGƯỜI:

Quyết tâm bảo vệ người yếu thế

● **NGUYỄN HOA**

Trong bối cảnh tội phạm mua bán người ngày càng biến đổi tinh vi, len lỏi từ khu vực biên giới đến môi trường số, Việt Nam đã có bước chuyển quan trọng về chính sách với việc ban hành Luật Phòng, chống mua bán người năm 2024 và Nghị định 162/2025/NĐ-CP. Luật mới không chỉ siết chặt xử lý tội phạm mà còn đặt trọng tâm vào phòng ngừa, bảo vệ và hỗ trợ các nhóm dễ bị tổn thương.

Khác với Luật năm 2011 vốn tập trung chủ yếu vào phụ nữ và trẻ em, Luật 2024 mở rộng phạm vi bảo vệ sang nhiều nhóm yếu thế trước đây ít được nhận diện, như: Lao động di cư, người dân tộc thiểu số, người thất nghiệp, thanh thiếu niên thiếu thông tin và người tìm việc qua mạng... Việc mở rộng này phản ánh đúng thực tiễn khi các đường dây mua bán người hiện nay thường dụ dỗ bằng hình thức "việc nhẹ, lương cao", lợi dụng nhu cầu xuất khẩu lao động hoặc tâm lý tìm việc nhanh để lừa bán ra nước ngoài.

Một ví dụ điển hình là vụ án xảy ra tại Tây Ninh đầu năm 2025, khi Bộ đội Biên phòng tỉnh phối hợp lực lượng chức năng Campuchia triệt phá chuyên án TN.425p, bắt giữ 3 đối tượng và giải cứu 2 nạn nhân bị bán sang bên kia biên giới. Các nạn nhân đều là lao động đi tìm việc, không thuộc nhóm "nghèo đặc biệt" như định kiến lâu nay. Điều này cho thấy chỉ cần rơi vào hoàn cảnh di chuyển, tìm việc và thiếu thông tin, bất kỳ ai cũng có thể trở thành nạn nhân.

Cùng thời điểm, báo cáo quý I năm 2025 của lực lượng chức năng ghi nhận 59 vụ mua bán người với 244 nạn nhân được xác định; trong đó gần 65% là phụ nữ và hơn 44% là trẻ em. Những con số này cho thấy phụ nữ và trẻ em vẫn là nhóm dễ bị tổn thương nhất, đồng thời lao động di cư và thanh thiếu niên đang nổi lên như một nhóm rủi ro mới.

Luật 2024 và Nghị định 162/2025/NĐ-CP đồng thời đặt ra cơ chế phối hợp chặt chẽ, bảo đảm nạn nhân mua bán người được hỗ trợ xuyên suốt

Một điểm mạnh của Luật 2024 là ưu tiên phòng ngừa dựa vào cộng đồng. Thay vì chỉ tập trung xử lý hậu quả, Luật yêu cầu đẩy mạnh truyền thông thay đổi hành vi tại khu vực nông thôn, vùng biên giới, vùng dân tộc thiểu số và khu công nghiệp - nơi người dân thường thiếu thông tin pháp lý và dễ tin vào lời môi giới.

Các chương trình truyền thông trong trường học dành cho học sinh, phụ huynh và giáo viên được tăng cường nhằm giúp trẻ nhận diện dấu hiệu tuyển dụng đáng ngờ, lừa đảo trên mạng xã hội và thủ đoạn dụ dỗ sang nước ngoài. Đối với lao động di cư, luật yêu cầu địa phương phối hợp với doanh nghiệp đào tạo kỹ năng an toàn trước khi xuất cảnh, đồng thời thiết lập các kênh hỗ trợ khi gặp rủi ro ở nước ngoài.

Một trong những nội dung tiến bộ nhất của Luật 2024 là quy định về hỗ trợ kinh tế và sinh kế dài hạn cho nạn nhân. Theo Luật và Nghị định 162/2025/NĐ-CP, nạn nhân sau khi trở về được hỗ trợ học nghề, tham gia chương trình hướng nghiệp tại địa phương, được giới thiệu việc làm miễn phí, tiếp cận nguồn vốn vay ưu đãi và hỗ trợ khởi nghiệp quy mô nhỏ. Những chính sách này giúp nạn nhân không chỉ "trở về an toàn" mà còn có thể "sống an toàn", giảm nguy cơ tái bị lừa bán hoặc rơi vào bóc lột lao động.

Trong năm 2025, nhiều địa phương đã triển khai mô hình trung tâm đào tạo nghề kết hợp trị liệu tâm lý cho nạn nhân trẻ. Một số doanh nghiệp xã hội cũng chủ động tạo việc làm cho phụ nữ từng là nạn nhân, giúp họ phục hồi sự tự tin và từng bước độc lập về kinh tế.

Luật 2024 và Nghị định 162/2025/NĐ-CP đồng thời đặt ra cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa công an, biên phòng, ngoại giao, y tế, giáo dục, hội phụ nữ và các tổ chức xã hội. Cách làm này bảo đảm nạn nhân được hỗ trợ xuyên suốt từ khi giải cứu, tiếp nhận, chăm sóc y tế, tư vấn tâm lý đến khi tái hòa nhập cộng đồng.

Chính sách năm 2024 thể hiện quyết tâm mạnh mẽ của Việt Nam trong việc bảo vệ người yếu thế trước tội phạm mua bán người. Luật mới đặt người dân, đặc biệt là các nhóm dễ bị tổn thương, ở vị trí trung tâm, với mục tiêu không chỉ xử lý tội phạm mà còn ngăn chặn từ gốc và bảo đảm người trở về có cơ hội xây dựng cuộc sống ổn định. Khi mỗi người dân hiểu đúng, cảnh giác đúng và sẵn sàng báo tin đúng, công tác phòng, chống mua bán người mới thực sự hiệu quả và bền vững. ■

Bảo đảm an toàn, hỗ trợ nạn nhân mua bán người

Tội phạm mua bán người không chỉ là vấn đề an ninh - trật tự mà còn để lại những tổn thương sâu sắc về nhân phẩm, tâm lý và tương lai của nhiều cá nhân, đặc biệt là người yếu thế. Trước thực trạng tội phạm ngày càng tinh vi, xuyên biên giới, Luật Phòng, chống mua bán người năm 2024 và Nghị định 162/2025/NĐ-CP đã đặt nền móng pháp lý cho quá trình này, từ phòng ngừa, phát hiện đến hỗ trợ, bảo vệ và tái hòa nhập nạn nhân.

Điểm nổi bật của khung pháp lý mới là quy định rõ ràng các dịch vụ hỗ trợ dành cho nạn nhân sau khi được giải cứu hoặc trở về. Theo Nghị định 162/2025/NĐ-CP, nạn nhân, kể cả người đang trong quá trình xác minh, được tiếp cận dịch vụ y tế khẩn cấp, chăm sóc sức khỏe, hỗ trợ phiên dịch khi cần và bố trí nơi tạm trú an toàn trong trường hợp có nguy cơ bị trả thù hoặc tái xâm hại. Các biện pháp này nhằm bảo đảm an toàn ngay từ giai đoạn đầu - thời điểm nạn nhân dễ tổn thương nhất.

Chính sách mới hướng tới mục tiêu dài hạn là phục hồi và tự lập.

Lớp tập huấn nâng cao năng lực cán bộ hỗ trợ nạn nhân bị mua bán người

Nạn nhân được hỗ trợ tư vấn tâm lý để vượt qua sang chấn; trẻ em và người chưa thành niên được bảo đảm quyền học văn hóa; người trưởng thành có thể tiếp cận các chương trình học nghề, đào tạo kỹ năng và định hướng việc làm. Đây là cơ sở quan trọng giúp nạn nhân ổn định cuộc sống, hạn chế nguy cơ tái rơi vào hoàn cảnh dễ bị lợi dụng.

Luật 2024 đặc biệt nhấn mạnh vai trò phòng ngừa. Trách nhiệm tuyên truyền, phổ biến thông tin về nguy cơ mua bán người được giao cho nhiều chủ thể, từ chính quyền địa phương, cơ sở giáo dục đến các tổ chức xã hội. Các chương trình truyền thông trong trường học, sinh hoạt cộng đồng được khuyến khích triển khai nhằm giúp học sinh, phụ huynh và người lao động nhận diện sớm thủ đoạn lừa đảo, môi giới trá hình.

Đối với lao động di cư và người tìm việc, nhất là ở khu vực nông thôn, vùng biên giới, chính quyền và các tổ chức liên quan có trách nhiệm cung cấp thông tin, tư vấn việc làm hợp pháp, hướng dẫn kỹ năng an toàn trước khi di chuyển. Khi cộng đồng được trang bị kiến thức và kỹ năng, nguy cơ bị lôi kéo, dụ dỗ sẽ giảm đáng kể, góp phần ngăn chặn tội phạm từ xa.

Điểm mạnh khác của chính sách mới là cơ chế phối hợp liên ngành. Khi có dấu hiệu mua bán người, các lực lượng chức năng thực hiện xác minh, giải cứu; cơ sở y tế đảm nhiệm chăm sóc sức khỏe; chính quyền địa phương hỗ trợ tái hòa nhập và sinh kế; cơ sở giáo dục bảo đảm quyền học tập cho trẻ em; các tổ chức xã hội tham gia tư vấn tâm lý và hỗ trợ lâu dài. Việc phân công rõ ràng giúp tránh tình trạng hỗ trợ manh mún, bảo đảm nạn nhân không bị bỏ sót hoặc tái tổn thương.

Luật 2024 và Nghị định 162/2025/NĐ-CP cũng chú trọng bảo vệ quyền lợi nạn nhân trong quá trình tố tụng. Nạn nhân được hỗ trợ pháp lý miễn phí, được thông báo tiến trình vụ án, bảo mật danh tính và áp dụng các biện pháp bảo vệ khi cung cấp lời khai. Quy định này không chỉ bảo vệ quyền con người mà còn khuyến khích nạn nhân mạnh dạn tố giác, hợp tác với cơ quan chức năng, góp phần nâng cao hiệu quả đấu tranh với tội phạm.

Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên Thường trực Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, điểm tiến bộ nổi bật của khung pháp lý mới là nguyên tắc "lấy nạn nhân làm trung tâm" được quán triệt xuyên suốt. Nạn nhân không còn được nhìn nhận như đối tượng thụ động cần cứu trợ, mà là chủ thể có quyền, có tiếng nói và được tôn trọng trong quá trình hỗ trợ và phục hồi.

Việc xây dựng hệ thống chính sách từ phòng ngừa đến tái hòa nhập cho thấy quyết tâm của Nhà nước trong bảo vệ quyền con người và nhân phẩm. Tuy nhiên, để chính sách thực sự đi vào cuộc sống, cần sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, tổ chức, sự tham gia của cộng đồng và mỗi công dân. Khi mọi khâu từ phát hiện, phòng ngừa đến hỗ trợ và hòa nhập được thực hiện đồng bộ, chính sách mới sẽ trở thành nền tảng vững chắc giúp nạn nhân mua bán người trở về an toàn và bền vững.

N.H

Mâm cơm người Thái xứ Thanh

● **NGUYỄN LINH**

Giữa núi rừng xứ Thanh, mâm cơm của người Thái đâu phải chỉ "ngon để nhớ" mà chính là nơi gia đình tìm thấy nhau sau một ngày dài: Bếp lửa hồng, cơm nếp dẻo, cá suối nướng thơm bùi, chẻo cay và ché rượu cần nồng ấm. Trong vòng tròn quây quần ấy, từng món ăn kể chuyện về rừng núi, về nếp nhà sàn, về cách người mẹ, người vợ gìn giữ hương vị quê hương, để mỗi bữa cơm thành một bài học yêu thương, gắn kết và trao truyền bản sắc qua nhiều thế hệ.

Phụ nữ dân tộc Thái ở Thanh Hóa trong trang phục truyền thống, cùng nhau chế biến cá nướng - nét sinh hoạt ẩm thực tiêu biểu gắn với đời sống cộng đồng

Mâm cơm truyền thống của người Thái xứ Thanh với các món ăn đặc trưng như cá nướng, cơm lam, rau rừng...

Và khi du khách ghé Xuân Thái, bản Ngàm…, họ vừa được thưởng thức ẩm thực, vừa chạm vào "hồn gia đình" của miền sơn cước - mộc mạc, hiếu khách, bền bỉ trong nhịp sống đương đại.

Gắn kết từ bếp lửa đến cộng đồng

Người Thái quen ăn cơm nếp và sống dưới những mái nhà sàn nép mình bên sườn núi, ven suối. Trong quan niệm truyền thống, nhà sàn là không gian lưu giữ đời sống tinh thần, còn bếp lửa và mâm cơm chính là "trái tim" của mỗi gia đình. Từ bao đời nay, nguồn thực phẩm của đồng bào chủ yếu đến từ rừng và sông suối: Cá, tôm, cua, ốc, măng, nấm, rau rừng, cùng các loại thú săn bắt được... Chính điều kiện tự nhiên ấy đã định hình một nền ẩm thực mang đậm dấu ấn môi trường sinh thái vùng cao.

Dọc các con sông lớn như sông Luồng, sông Lò, sông Âm, người Thái vẫn duy trì tục bắt cá tập thể - một sinh hoạt vừa mang tính lao động, vừa đậm tinh thần cộng đồng. Cá được bắt bằng nhiều cách khác nhau, từ chắn dòng, quây chài đến dùng các loại lá, vỏ cây khiến cá "say" rồi bắt. Sau đó, cá được chia đều theo quy ước của bản mường, thể hiện sự công bằng và gắn kết. Với săn bắt thú cũng vậy, thịt rừng sau khi săn được mang về mổ ở khe nước; một phần nướng cúng thần linh, phần còn lại chia đều cho các hộ dân.

Từ những sản vật sẵn có ấy, qua bàn tay khéo léo của người phụ nữ Thái, hàng loạt món ăn dân dã mà hấp dẫn đã ra đời: Gà đồi, cá suối nướng, ốc đá, măng chua, măng đắng, canh đắng, cơm lam, nộm hoa chuối rừng, lợn rừng quay… Đặc trưng nổi bật của ẩm thực Thái là cách chế biến thiên về nướng, luộc, đồ - những phương thức giữ được vị nguyên sơ của nguyên liệu và phù hợp với điều kiện sinh hoạt của đồng bào.

Trong kho tàng món ăn của người Thái, các món canh giữ vị trí quan trọng. Canh pịa, canh cay, canh măng chua hay cá chua đều có hương vị đậm đà, cay nồng, rất bắt cơm. Đặc biệt, phổ biến nhất là canh uôi (còn gọi là canh khuẩn hay canh bưa), là món canh nấu tổng hợp từ cá, thịt, rau, bột gạo và gia vị. Trong đó, canh uôi nấu với trứng kiến đen được xem là đặc sản, vừa béo, vừa bùi, mang hương vị rất riêng của núi rừng.

Bên cạnh món ăn, gia vị cũng là yếu tố tạo nên bản sắc ẩm thực Thái. Trong mỗi bữa ăn, chẻo - món chấm truyền thống - gần như không thể thiếu. Chẻo được làm từ cá nướng giã nhỏ, trộn với muối, ớt và "tời", một loại gia vị lên men từ đỗ và các loại lá rừng, được treo gác bếp cho dậy mùi. Chính vị thơm nồng, hơi gắt của tời tạo thành "linh hồn" cho chẻo, khiến những món luộc, món nướng trở nên đậm đà, khó quên.

Nói đến mâm cơm người Thái, không thể không nhắc tới rượu cần. Được ủ từ gạo nếp, nếp cẩm và men lá tự chế, rượu cần mang hương thơm dịu, vị cay nhẹ, ngọt hậu. Mỗi vùng, mỗi bản lại có bí quyết riêng trong việc chọn lá men và cách ủ, tạo nên sự khác biệt tinh tế trong hương vị. Rượu cần không chỉ là thức uống, mà còn là cầu nối giao tiếp, thể hiện sự hiếu khách và tinh thần cộng đồng của người Thái.

Giữ lửa gia đình trong nhịp sống mới

Trải qua nhiều biến động của lịch sử và sự phát triển của xã hội, đời sống của đồng bào Thái ở Thanh Hóa cũng có nhiều đổi thay. Từ chỗ tự cấp, tự túc trong những bản mường khép kín do điều kiện giao thông khó khăn, nay nguồn lương thực, thực phẩm đã trở nên đa dạng hơn. Thói quen ăn cơm nếp dần chuyển sang gạo tẻ, nhà sàn truyền thống được thay thế phần nào bằng nhà xây kiên cố. Sự giao thoa văn hóa mang đến những "biến tấu" nhất định trong cách chế biến món ăn và sử dụng gia vị.

Tuy vậy, điều đáng quý là các món ăn truyền thống của người Thái vẫn được gìn giữ khá trọn vẹn, từ hương vị đến cách thưởng thức. Nhiều địa phương đã ý thức rõ giá trị của ẩm thực truyền thống trong phát triển du lịch văn hóa, du lịch cộng đồng, bởi đó cũng là cách giữ lửa bếp nhà, giữ bản sắc của một vùng đất. Tiêu biểu như xã Xuân Thái, nơi được ví như "thiên đường ẩn giấu" của Thanh Hóa. Không chỉ cuốn hút bởi cảnh sắc thiên nhiên trong lành, Xuân Thái còn níu chân du khách bằng chính mâm cơm đậm đà hương vị Thái.

Đến với Xuân Thái, du khách được thưởng thức gà nướng, thịt trâu nướng, thịt lợn bản, cá sông, ốc, cua, măng rừng, cơm lam, cùng ché rượu cần, rượu men lá thơm nồng. Đặc biệt, nhiều món ăn được người dân chế biến ngay tại chỗ, tạo nên trải nghiệm chân thực và sinh động. Du khách có thể trực tiếp tham gia các hoạt động như câu cá, bắt gà, hái rau rừng - để hiểu hơn về nhịp sống và văn hóa bản địa, nơi mâm cơm luôn là điểm tựa gắn kết các thế hệ trong gia đình.

Cũng ở miền sơn cước xứ Thanh, bản Ngàm (xã Sơn Điện) là một điểm du lịch cộng đồng giàu tiềm năng. Vào mỗi dịp lễ, Tết, mâm cơm cúng tổ tiên của người Thái nơi đây luôn có cơm lam và cá nướng, những món ăn giản dị nhưng mang ý nghĩa thiêng liêng. Cá suối nướng giữ trọn vị ngọt tự nhiên, gà thả đồi chắc thịt, thơm lừng; còn các món xôi, bánh từ nếp nương quyến rũ bởi hương thơm dịu và độ dẻo đặc trưng. Những món ăn vừa ngon miệng, vừa chất chứa câu chuyện về đất, về người và về sự gắn bó bền chặt với thiên nhiên, được truyền trao trong từng bữa cơm sum họp.

Trong dòng chảy hiện đại, khi nhiều giá trị truyền thống đứng trước nguy cơ mai một, việc bảo tồn và phát huy ẩm thực dân tộc Thái chính là trách nhiệm của cộng đồng bản địa, đồng thời là yêu cầu đặt ra đối với phát triển văn hóa bền vững. Mâm cơm người Thái ở Thanh Hóa, với sự mộc mạc, chân thành và đậm đà bản sắc, không chỉ làm ấm lòng du khách phương xa, mà còn góp phần khẳng định sức sống lâu bền của văn hóa dân tộc trong đời sống hôm nay - bắt đầu từ chính mái ấm và bếp lửa mỗi gia đình. ■

Khởi công xây dựng nhà tình nghĩa cho thân nhân liệt sĩ Công an nhân dân

Vừa qua, Phòng Tổ chức cán bộ Công an tỉnh An Giang phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương xã Tây Yên tổ chức Lễ khởi công xây dựng nhà tình nghĩa tặng bà Nguyễn Thị Lệ (sinh năm 1948), ngụ ấp Hai Biển, xã Tây Yên, tỉnh An Giang. Bà Lệ là vợ liệt sĩ Tôn Tùng Oai, nguyên cán bộ Công an tỉnh Kiên Giang, đã anh dũng hy sinh năm 1975 trong sự nghiệp bảo vệ an ninh Tổ quốc.

Ngôi nhà được xây dựng với diện tích 4,5m x 12m, tổng kinh phí 150 triệu đồng, trích từ Quỹ Nghĩa tình đồng đội Công an nhân dân. Công trình được thiết kế bảo đảm kiên cố, phù hợp điều kiện sinh hoạt của gia đình, góp phần giúp bà Nguyễn Thị Lệ ổn định cuộc sống, an tâm tuổi già, từng bước cải thiện chỗ ở theo hướng an toàn, bền vững.

Đây là hoạt động thiết thực trong chuỗi chương trình an sinh xã hội, nghĩa tình đồng đội của Công an tỉnh An Giang, thể hiện đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", sự tri ân đối với những hy sinh, cống hiến của các anh hùng liệt sĩ và gia đình chính sách. Đồng thời, hoạt động góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp của người chiến sĩ Công an nhân dân "vì nước quên thân, vì dân phục vụ", tăng cường mối quan hệ gắn bó giữa lực lượng Công an với cấp ủy, chính quyền và nhân dân địa phương.

Dự kiến, công trình sẽ hoàn thành và bàn giao trong thời gian sớm nhất, kịp thời mang đến niềm vui, sự ấm áp cho gia đình thân nhân liệt sĩ trong dịp Tết Nguyên đán sắp tới. **H.HẠNH**

TIN THỂ THAO

Huy Hoàng, Mỹ Tiến xuất sắc nhất năm của bơi Việt Nam

Hiệp hội Thể thao dưới nước Việt Nam vừa tổ chức Lễ vinh danh các VĐV xuất sắc năm 2025 tại TP.HCM. Theo đó, kình ngư Nguyễn Huy Hoàng nhận danh hiệu VĐV bơi nam xuất sắc nhất năm, còn Võ Thị Mỹ Tiên là VĐV bơi nữ xuất sắc nhất năm.

Hiệp hội Thể thao dưới nước Việt Nam cũng trao danh hiệu VĐV bơi nam trẻ của năm cho Trần Văn Nguyễn Quốc và VĐV bơi nữ trẻ của năm cho Nguyễn Thúy Hiền.

L.H

TP.HCM, Hà Nội thắng lớn tại giải bơi - lặn quốc gia

Kết thúc chương trình thi đấu tại Giải bơi - lặn các VĐV xuất sắc quốc gia 2025 tại Trung tâm Thể thao dưới nước TP.HCM, các kình ngư chủ nhà đã xuất sắc giành 10 HCV, 20 HCB, 4 HCĐ để xếp hạng nhất toàn đoàn ở môn bơi. Hạng nhì là Tây Ninh với 9 HCV, 2 HCB, 2 HCĐ, hạng ba là Trung tâm TDTT Quốc phòng 4 với 8 HCV, 6 HCB, 8 HCĐ. Đối với môn lặn, Hà Nội xếp nhất toàn đoàn với 6 HCV, 6 HCB, 7 HCĐ). Hạng nhì là Đồng Nai (6 HCV, 4 HCB, 2 HCĐ) và hạng ba là Nghệ An (5 HCV, 2 HCB, 2 HCĐ).

Giải có sự tham dự của 229 VĐV đến từ 17 đơn vị thuộc các CLB, trung tâm huấn luyện thể thao các tỉnh, thành.

V.H

Tám kỳ thủ Việt Nam dự giải thế giới

Những kỳ thủ hàng đầu của cờ vua Việt Nam đang tranh tài tại Giải cờ nhanh, cờ chớp thế giới 2025 diễn ra ở Doha (Qatar) đến ngày 31.12. Với nội dung nam, đội hình Việt Nam có Lê Quang Liêm, Nguyễn Ngọc Trường Sơn, Lê Tuấn Minh và Đầu Khương Duy. Trong đó, Quang Liêm là kỳ thủ số 1 Việt Nam, anh từng vô địch cờ chớp thế giới năm 2013; Trường Sơn và Tuấn Minh vừa giành HCV cờ nhanh đôi nam SEA Games 33; Khương Duy là kỳ thủ trẻ hàng đầu ở thời điểm hiện tại. Nội dung nữ sẽ có Phạm Lê Thảo Nguyên, Võ Thị Kim Phụng, Nguyễn Hồng Nhung và Lương Phương Hạnh. Trong đó Thảo Nguyên và Kim Phụng vừa vô địch SEA Games 33 cờ nhanh đôi nữ.

Giải có các kỳ thủ hàng đầu thế giới tham dự như: Magnus Carlsen (Na Uy), Levon Aronian, Wesley So, Fabiano Caruana (Mỹ), Maxime Vachier-Lagrave (Pháp)…

H.L

U23 CHUẨN BỊ CHO VCK U23 CHÂU Á 2026:

Động lực hướng đến mục tiêu mới

● **VĨNH HY**

Đội tuyển U23 Việt Nam đang tập huấn ở Qatar để chuẩn bị cho VCK U23 châu Á 2026 diễn ra tại Saudi Arabia vào tháng 1.2026. Sau một năm thành công, đặc biệt là thành tích lần thứ ba giành HCV SEA Games, lọt vào danh sách 10 sự kiện Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) tiêu biểu năm 2025 sẽ là động lực rất lớn để thầy trò HLV Kim Sang-sik có sự chuẩn bị tốt nhất cho sân chơi trẻ số 1 châu lục.

Cú hích tinh thần to lớn

Trong dòng chảy sôi động của đời sống VHTTDL Việt Nam năm 2025, việc U22 Việt Nam thi đấu xuất sắc để vô địch SEA Games 33 và lần thứ ba giành HCV tại đấu trường này, được vinh danh là 1 trong 10 sự kiện VHTTDL tiêu biểu năm 2025 mang ý nghĩa đặc biệt. Đáng chú ý hơn, đây là sự kiện duy nhất của lĩnh vực thể thao góp mặt trong danh sách này - một sự ghi nhận xứng đáng cho nỗ lực, bản lĩnh và khát vọng vươn tầm của bóng đá trẻ Việt Nam. Trong bối cảnh SEA Games ngày càng khốc liệt, khi các đối thủ đều đầu tư mạnh mẽ cho bóng đá trẻ, chiến tích lần thứ ba bước lên bục cao nhất của U22 Việt Nam càng trở nên giá trị. Đó là chiến thắng của bản lĩnh, của sự kế thừa và của niềm tin vào con đường phát triển bền vững.

Việc được vinh danh trong Top 10 sự kiện VHTTDL tiêu biểu năm 2025 không chỉ là niềm tự hào của riêng bóng đá, mà còn là niềm vui chung của thể thao Việt Nam. Giữa những dấu ấn lớn của văn hóa và du lịch, việc một chiến công thể thao được lựa chọn cho thấy sức lan tỏa mạnh mẽ mà U22 Việt Nam đã tạo ra. Với các cầu thủ, sự ghi nhận ở tầm quốc gia này là phần thưởng tinh thần vô giá. Đó là lời khẳng định rằng những giọt mồ hôi trên sân tập, những chấn thương âm thầm chịu đựng và những tháng ngày xa gia đình đều không hề vô nghĩa. Việc chiến tích SEA Games được xếp ngang hàng với các sự kiện văn hóa - du lịch tiêu biểu cho thấy bóng đá trẻ không chỉ mang về huy chương, mà còn góp phần nâng cao hình ảnh, vị thế và niềm tự hào của đất nước.

Quan trọng hơn, vinh dự này sẽ trở thành cú hích tinh thần mạnh mẽ cho U23 Việt Nam (lực lượng chính là các cầu thủ U22 vừa vô địch SEA Games 33) trong chặng đường phía trước. Trước mắt thầy trò HLV Kim Sang-sik là chuyến tập huấn tại Qatar, bước chuẩn bị quan trọng hướng tới VCK U23 châu Á 2026. Đây là sân chơi ở đẳng cấp cao hơn, nơi U23 Việt Nam sẽ đối mặt với những đối thủ hàng đầu châu lục, có thể lực, tốc độ và trình độ vượt trội. Sự tự tin từ chiến công SEA Games 33 sẽ tiếp thêm động lực để các cầu thủ trẻ tập luyện nghiêm túc hơn, khắt khe hơn với chính mình.

Hướng đến cột mốc mới

Sau ánh hào quang của tấm HCV SEA Games 33, U23 Việt Nam sẽ không cho phép mình ngủ quên trên chiến thắng. Thầy trò HLV Kim Sang-sik đã nhanh chóng gác lại cảm xúc, bắt tay ngay vào guồng quay mới, đó là chuẩn bị kỹ lưỡng cho VCK U23 châu Á 2026 bằng chuyến tập huấn tại Qatar. Đó là lựa chọn của một tập thể có khát vọng lớn, biết mình đang đứng ở đâu và cần làm gì để tiến xa hơn. Thông điệp của HLV Kim Sang-sik là rất rõ ràng, đó là chiến thắng chỉ có ý nghĩa khi trở thành nền tảng cho những bước tiến mới. Chính vì vậy, việc đội tuyển nhanh chóng hội quân, bước vào giai đoạn tập huấn chuyên sâu tại Qatar cho thấy sự nghiêm túc và quyết tâm cao độ.

"Vô địch SEA Games là thành tích rất tốt ở thời điểm hiện tại, nhưng với sự cố gắng và nỗ lực, các cầu thủ sẽ không dừng lại ở đó. U23 Việt Nam không thể giậm chân tại chỗ mà phải tiếp tục thi đấu tốt ở những giải đấu cao hơn. Tại VCK U23 châu Á 2026, các đối thủ mạnh hơn rất nhiều, vì vậy chúng tôi cần cải thiện những điểm còn hạn chế thông qua các buổi tập và họp rút kinh nghiệm", HLV Kim Sang-sik khẳng định.

Qatar là môi trường lý tưởng để kiểm chứng và nâng tầm U23 Việt Nam. Tại đây, các cầu thủ trẻ sẽ được rèn giũa trong điều kiện tập luyện hiện đại, cường độ cao, đồng thời có cơ hội cọ xát với những đối thủ sở hữu thể lực, tốc độ và tư duy chiến thuật vượt trội (đội sẽ đá trận giao hữu với U23 Syria vào ngày 30.12). Đó là những thử thách cần thiết nếu U23 Việt Nam muốn tiến gần hơn tới chuẩn mực của bóng đá châu lục.

Việc tập trung tập huấn sớm ngay sau SEA Games 33 đã cho thấy rõ cách làm việc khoa học của HLV Kim Sang-sik. Nhà cầm quân người Hàn Quốc hiểu rằng, thành công ở đấu trường khu vực là chưa đủ. Bóng đá trẻ Việt Nam muốn tạo dấu ấn mới thì phải sẵn sàng bước ra khỏi "vùng an toàn", chấp nhận va chạm, thậm chí là những kết quả không như mong muốn trong quá trình chuẩn bị. Chỉ có như vậy, đội tuyển mới tích lũy được bản lĩnh và kinh nghiệm thực chiến. Với các cầu thủ trẻ, chuyến tập huấn tại Qatar là cơ hội quý giá để tự hoàn thiện bản thân và mang trên vai kỳ vọng lớn hơn từ người hâm mộ. Áp lực sẽ tăng lên, sự cạnh tranh trong đội hình cũng khốc liệt hơn. Nhưng chính môi trường tập luyện nghiêm túc và giàu tính thử thách sẽ giúp họ giữ được đôi chân trên mặt đất, hiểu rằng vinh quang chỉ đến với những ai không ngừng nỗ lực.

Quan trọng hơn, sự chuẩn bị kỹ lưỡng này cho thấy U23 Việt Nam rất xem trọng giải đấu ở Saudi Arabia và không muốn chỉ dừng lại ở vai trò "ngựa ô", hay đội bóng tiềm năng. Mục tiêu mà Ban huấn luyện hướng đến là xây dựng một tập thể đủ sức tạo ra dấu ấn rõ nét, đủ bản lĩnh để cạnh tranh sòng phẳng với các đối thủ. Với tinh thần ấy, người hâm mộ hoàn toàn có quyền kỳ vọng rằng U23 Việt Nam sẽ không chỉ tham dự giải đấu sắp tới, mà còn để lại một dấu ấn mới, mạnh mẽ và đáng nhớ hơn trên bản đồ bóng đá khu vực. ■

Thành công tại SEA Games 33, đặc biệt thành tích nằm trong danh sách 10 sự kiện VHTTDL tiêu biểu năm 2025 là cú hích tinh thần to lớn giúp U23 Việt Nam hướng đến những cột mốc mới tại VCK U23 châu Á 2026

Bóng đá trẻ không thể là "vùng trũng" của kỷ cương

● **KHẢI HƯNG**

Ngày 26.12, Ban Kỷ luật Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) ban hành loạt quyết định kỷ luật liên quan đến hành vi "thi đấu không đúng khả năng" tại Giải U19 quốc gia 2025-2026. Năm cầu thủ của đội U19 Bê Tông 26 bị xử phạt với mức tiền phạt từ 2,5 đến 3,75 triệu đồng/người, kèm án đình chỉ thi đấu. Vụ việc không chỉ dừng lại ở một án phạt cụ thể, mà tiếp tục gióng lên hồi chuông cảnh báo về nguy cơ tiêu cực len lỏi vào các giải trẻ - nơi lẽ ra phải được xem là nền móng trong sạch nhất của bóng đá Việt Nam.

Năm cầu thủ của U19 Bê Tông 26 đã thi đấu không đúng khả năng tại Giải U19 quốc gia 2025-2026

Quyết định không thể trì hoãn

Theo quyết định được công bố, Trần Quang Duy và Trương Phú Quý bị phạt mỗi người 3,75 triệu đồng và đình chỉ thi đấu đến hết giải. Ba cầu thủ còn lại gồm Trần Triệu Anh Khoa, Đinh Duy Báo và thủ môn Nguyễn Công Thuận bị phạt 2,5 triệu đồng/người, đồng thời bị đình chỉ thi đấu 5 trận kế tiếp. VFF xác định các cá nhân nêu trên đã có hành vi thi đấu không đúng khả năng, ảnh hưởng nghiêm trọng đến tính công bằng của giải đấu cũng như hình ảnh bóng đá Việt Nam. Các cá nhân bị kỷ luật có trách nhiệm nộp phạt theo quy định và vẫn được bảo đảm quyền khiếu nại theo điều lệ.

Điểm đáng chú ý là các án phạt được ban hành khi giải mới đi qua những vòng đầu, trong bối cảnh vòng loại vẫn đang diễn ra và nhiều đội còn nguyên cơ hội cạnh tranh. Một quyết định kỷ luật giữa guồng quay giải đấu cho thấy quan điểm nhất quán của cơ quan quản lý: Bóng đá trẻ không đứng ngoài kỷ cương và không thể được "nương tay" chỉ vì còn ở giai đoạn đào tạo.

VFF cho biết quá trình rà soát được khởi động từ những biểu hiện bất thường của U19 Bê Tông 26 ở giai đoạn vòng loại. Tính đến hết ngày 25.12, đội bóng này thua cả 4 trận, đứng cuối bảng C với hiệu số -15. Nếu chỉ nhìn vào kết quả, thất bại ở một giải trẻ không phải điều hiếm gặp, bởi sự chênh lệch về điều kiện đào tạo, lực lượng và năng lực tổ chức giữa các địa phương vốn tồn tại từ lâu.

Tuy nhiên, trong bóng đá, nghi ngờ không chỉ đến từ tỷ số, mà từ "cách thua", "cách chơi" và thái độ thi đấu trên sân. Chính những chi tiết ấy đã buộc Ban Tổ chức và các bộ phận chuyên môn của VFF phải vào cuộc sớm, thay vì chờ đến khi dư luận bùng lên hoặc khi hệ lụy lan rộng.

Ở góc độ quản trị giải đấu, xử lý kỷ luật kịp thời là cách giảm thiểu rủi ro. Càng để kéo dài, niềm tin của các đội bóng thi đấu nghiêm túc càng bị xói mòn, còn tính công bằng của cuộc đua càng khó được bảo đảm. Đáng lưu ý, VFF sử dụng khái niệm "thi đấu không đúng khả năng" là một cách tiếp cận thận trọng, không quy chụp hình sự, nhưng đủ mạnh để bảo vệ kỷ cương giải đấu. Ở cấp độ này, điều quan trọng không phải là gán nhãn nặng nề, mà là giữ cho sân chơi không trượt vào vòng xoáy "bình thường hóa tiêu cực".

Thực tế cho thấy, những án kỷ luật liên quan đến thi đấu không đúng khả năng không phải lần đầu xuất hiện trong bóng đá Việt Nam. Tháng 2 vừa qua, Ban Kỷ luật VFF đã xử phạt 4 CLB cùng 4 huấn luyện viên do vi phạm quy định về thi đấu trung thực tại vòng loại Giải U19 quốc gia 2024-2025. Trước đó, tại vòng loại Giải U19 quốc gia năm 2020, VFF từng hủy bỏ kết quả trận Bình Định thua Đắk Lắk 2-6 sau khi xác định có dấu hiệu bất thường, đồng thời áp dụng các án đình chỉ và phạt tiền đối với cả cầu thủ lẫn huấn luyện viên liên quan.

Điều đáng lo nhất khi bóng đá trẻ vốn là giai đoạn định hình nhân cách nghề nghiệp. Một cầu thủ 17-19 tuổi chưa có nền tảng tài chính vững, chưa đủ trải nghiệm để chống lại cám dỗ và cũng chưa tích lũy được "vốn liêm chính" nghề nghiệp. Nếu môi trường xung quanh lỏng lẻo, các em rất dễ rơi vào trạng thái "làm theo", "nghe theo", hoặc coi việc thi đấu không đúng sức như một lựa chọn vô hại. Nhưng bóng đá chuyên nghiệp không vận hành bằng những lựa chọn vô hại. Một lần trượt chuẩn mực ở tuổi U19 có thể trở thành thói quen, thành lối mòn và kéo theo cả sự nghiệp đi chệch quỹ đạo.

Với giải đấu, tiêu cực bào mòn niềm tin của khán giả, nhà tài trợ và chính các gia đình cầu thủ. Niềm tin ấy là "tài sản đầu tiên" để phụ huynh dám gửi con theo con đường bóng đá chuyên nghiệp, để địa phương dám đầu tư cho đào tạo trẻ, và để xã hội nhìn bóng đá như một thiết chế văn hóa lành mạnh. Khi niềm tin rạn nứt, người ta không chỉ nghi ngờ một đội bóng, mà nghi ngờ cả hệ thống.

Ở tầng sâu hơn, tiêu cực ở giải trẻ còn tác động trực tiếp đến chiến lược phát triển nguồn lực quốc gia. Bóng đá Việt Nam muốn mạnh phải có dòng chảy cầu thủ liền mạch từ U15, U17, U19 lên U21, lên đội chuyên nghiệp và đội tuyển.

Cần một "hàng rào liêm chính" cho bóng đá trẻ

Những án phạt của VFF mang tính răn đe, nhưng răn đe chỉ phát huy khi đi kèm cơ chế phòng ngừa. Bóng đá trẻ không thiếu khẩu hiệu về đạo đức thể thao; điều còn thiếu là một "hàng rào liêm chính" đủ chặt để cầu thủ trẻ không bị đẩy vào vùng xám.

Trước hết, trách nhiệm không thể chỉ dừng ở cầu thủ. Ở lứa tuổi U19, cầu thủ hiếm khi là người tự tạo ra toàn bộ bối cảnh. Môi trường đội bóng, cách quản lý, định hướng của ban huấn luyện, áp lực thành tích hoặc sự buông lỏng mục tiêu đều có thể tác động trực tiếp đến thái độ thi đấu. Vì vậy, bên cạnh xử lý cá nhân, cần nhấn mạnh trách nhiệm của tập thể: CLB, ban huấn luyện và cơ chế giám sát nội bộ.

Bên cạnh đó, công tác tổ chức giải cần tiếp tục được nâng cấp theo hướng chuyên nghiệp hóa giám sát. Dù điều kiện chưa thể so sánh với các nền bóng đá phát triển, việc xây dựng quy trình phát hiện bất thường minh bạch từ giám sát chuyên môn, phân tích video đến đối thoại với đội bóng là yêu cầu không thể trì hoãn.

Quan trọng không kém là giáo dục liêm chính phải trở thành phần bắt buộc trong đào tạo trẻ. Cầu thủ cần được hiểu rõ rằng thi đấu trung thực không chỉ là yêu cầu đạo đức, mà còn là điều kiện sống còn của sự nghiệp. Một nền bóng đá muốn sạch phải tạo được "phản xạ đạo đức" ngay từ lứa tuổi đào tạo, bằng kỷ luật, bằng văn hóa đội bóng và bằng sự nêu gương của người lớn. ■

Đề xuất cử đội U21 dự ASIAD 2026

Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) thống nhất đề xuất cử Đội tuyển U21 quốc gia thi đấu tại Đại hội Thể thao châu Á - ASIAD 2026, dự kiến diễn ra vào tháng 9.2026 tại Nhật Bản.

Theo VFF, việc lựa chọn đội U21 thay vì quân số U23 cộng thêm ba cầu thủ quá tuổi theo điều lệ là một quyết định mang tính chiến lược dài hạn, xuất phát từ kế hoạch phát triển lực lượng cho các mục tiêu trọng điểm trong tương lai. Đội hình U21 dự ASIAD 2026 được kỳ vọng sẽ là nòng cốt cho SEA Games 34 năm 2027 tại Malaysia, khi các cầu thủ này đến thời điểm đó sẽ trong độ tuổi phù hợp để tranh tài tại Đại hội khu vực.

VFF cũng nhìn nhận rằng, việc cọ xát sớm tại một sân chơi lớn như ASIAD, nơi hội tụ nhiều đội bóng mạnh châu lục sẽ giúp các cầu thủ trẻ tích lũy kinh nghiệm quốc tế quý giá, từ đó tạo tiền đề quan trọng cho vòng loại Olympic 2028, mục tiêu được xem là đích nhắm xa hơn của bóng đá Việt Nam. Đây cũng là cách thức phù hợp với thực tiễn khi nhiều nền bóng đá mạnh như Nhật Bản hay Hàn Quốc từng sử dụng lực lượng trẻ tham dự ASIAD hoặc các giải quốc tế lớn nhằm chuẩn bị cho những sân chơi lớn hơn.

Lực lượng U21 dự kiến sẽ được bổ sung thêm một số cầu thủ thuộc các lứa U19, U20 để tạo sự cân bằng về chiều cao, kỹ thuật và kinh nghiệm thi đấu. Trong đội hình U22 Việt Nam dự SEA Games 33 vừa qua, hiện có nhiều cầu thủ đủ tuổi tham gia U21 tại ASIAD như Cao Văn Bình, Lê Văn Thuận, Nguyễn Công Phương là những gương mặt được kỳ vọng sẽ tiếp tục trưởng thành, đóng vai trò chủ lực tại Đại hội châu Á sắp tới.

Hiện đề xuất đang chờ Cục Thể dục thể thao Việt Nam phê duyệt, trước khi công bố danh sách chính thức và kế hoạch chuẩn bị cho ASIAD 2026. **K.TUẤN**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

PETROVIETNAM POWER

TỔNG CÔNG TY ĐIỆN LỰC DẦU KHÍ VIỆT NAM – CTCP (PV POWER)
HÂN HẠNH ĐỒNG HÀNH CÙNG CHƯƠNG TRÌNH
DIỄN ĐÀN XÂY DỰNG THỊ TRƯỜNG NĂNG LƯỢNG
CẠNH TRANH – MINH BẠCH: THÁCH THỨC VÀ CƠ HỘI
CHO DOANH NGHIỆP

